

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑ ΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ Ι' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 | 1 ΜΑΪΟΥ 1961 | ΑΡΙΘ. 9

Ο ΠΡΕΠΩΝ ΙΕΡΕΥΣ

Ὁ πρόπων ἱερεὺς εἶναι ταπεινὸς ὑπηρέτης τῆς κοινωνίας, διὰ τὶς ἠθικοθηρησκευτικὲς τῆς ἀνάγκης. Δὲν ἔχει τὴν ἀξίωσιν πῶς ἡ θρησκεία εἶναι πρᾶγμα δικό του, περισσότερο παρ' ὅτι εἶναι τῶν λαϊκῶν. Καὶ γι' αὐτὸ δὲν ἔχει τὴν ἀπαίτησιν νὰ ἐπιβάλλεται μὲ τὴν βία. Παρὰ εἶναι γλυκὺς, ἐνάρετος, καὶ στὴν ὑπηρεσίᾳ τῆς κοινωνίας.

Ἔτσι, σὰν γνήσιος χριστιανὸς ἱερεὺς, δὲν λείπει ποτὲ ἀπ' ὅπου εἶναι χρεῖα νὰ παρευρίσκειται, διὰ νὰ δίνη ἀφιλοκέρδως τὴν πνευματικὴν του βοήθεια σ' ἐκείνους ὅπου τὴν χρειάζονται.

Εἶναι ὁ πνευματικὸς παρήγορος τῆς ἐνορίας του. Καὶ τὰ παιδιά τῶν ἐνοριτῶν του μαθαίνουν ἀπὸ τὸ στόμα του τὴν ἠθικὴν τοῦ Εὐαγγελίου. Καὶ τότε τὸ ἅγιον φῶς τῆς χριστιανικῆς ἀλήθειας ἐμβαίνει εἰς τὸ σπῖτι τοῦ φτωχοῦ· καὶ τὸ παστρέβει ἀπὸ τὶς προλήψεις καὶ τὶς δεισιδαιμονίες, ὅπου ἀτιμάζουν τὴν ἀνθρωπότητα.

Στέκει προσεκτικὸς εἰς τὸν πλησίον του, καὶ ἂν ἰδῆ μίαν ἠθικὴν ἀδυναμίαν, τρέχει εὐθὺς νὰ βοηθήσῃ τὴν ἀδύνατον ἀνθρώπινη φύσιν, μὲ τὶς πατρικὲς του συμβουλές, καὶ κάποτε μὲ φιλικὲς καὶ στοργικὲς ἐπιπλήξεις.

Ὁ ἱερεὺς τοῦτος ἐμβαίνει λυπημένος εἰς τὸ

σπίτι τοῦ χαρτοπαίχτη· τοῦ μέθυσου· τοῦ ἄσωτου· τοῦ φιλάργυρου, καὶ ἄλλων ὁμοίων, σὰν νὰ ἤθελε νὰ συλληπηθῆ τὴν πάσχουσαν οἰκογένειαν. Καὶ ὁμιλεῖ ἰδιαιτέρως εἰς τὸν ἔνοχον, μὲ ἀγαθότητα καὶ μὲ ἀγάπην, ἀλλὰ καὶ μὲ φιλικὴν ἐπιμονήν, ἔτοιμος πάντα νὰ δεχθῆ ἀγόγγυστα καὶ τὴν κακὴν του μεταχείρισιν, ἂν καὶ τοῦτο συμβῆ.

Μαθαίνει ὅτι σὲ μίαν οἰκογένειαν λίγη εἶναι ἡ σύμπνοια στὸ ἀντρόγυνο; Τυχαίως τάχα γίνεται ἐκεῖ συχναστής· καὶ ζητεῖ πάντα τὴν περίστασι νὰ παρασταίνη τὴν εὐτυχία, ποῦ φέρνει ἡ ὁμόνοια στὴν οἰκογένεια.

Ἔτσι, ἀπὸ μία σὲ μία, ἰατρεύει πάντα τὶς ἠθικὰς ἀδυναμίας τῶν ἐνοριτῶν του· ἡ τοῦλάχιστον χύνει βάλσαμο στὶς πληγὰς τῶν πασχόντων. Καὶ κάθε φορὰ ποῦ ἐπιτυχαίνει νὰ μετριάσῃ ἓνα ἐλάττωμα, ἢ νὰ ἐμπνεύσῃ ἓνα καλὸ, αἰσθάνεται τὸν ἑαυτὸ του εὐτυχέστερο.

Ἔτσι, κανένα ἐπάγγελμα δὲν εἶναι ἐντιμώτερο, σεβασμιώτερο, ὑψηλότερο, ἀπὸ ἐκεῖνο τοῦ ἱερέως. Ἡ διαγωγὴ του τότε εἶναι ὁ γνώμονας τῶν ἐνοριτῶν του, ποῦ τὸν ἔχουν καὶ τὸν βάνουν ἐμπρὸς τους, ὡς τύπον μιμήσεως.

Ὁ κατὰ μίμησιν τοῦ Χριστοῦ ἐνάρετος καὶ εὐεργετικὸς τοῦτος ἱερεὺς, ἠμπορεῖ νὰ σταθῆ καὶ ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως τοῦ ἰδίου, βράχος ἀκλόνητος καὶ ἀτάραχος. Ἐπειδὴ ὁ χαρακτήρας τοῦ τοιούτου ἱερέως εἶναι ἀνώτερος ἀπὸ κάθε ἄλλον χαρακτήρα.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΣ

(Ἀπὸ τοὺς ἀνθρωπίνους χαρακτήρας του).

ΟΙ ΠΟΘΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΨΥΧΗΣ

Β'.

Τὰ εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἡμῶν λεχθέντα ἀποδεικνύουν, ὅτι πρὸς τὸν Θεὸν κατευθύνεται πᾶσα πτυχὴ καὶ ἐκδήλωσις τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Τὸ κορυφωμα τῆς ῥοπῆς ταύτης εἶναι αὐτὴ αὕτη ἢ καθολικὴ πίστις εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὴν μετὰ θάνατον ζωὴν. Διὰ τῆς πίστεως ταύτης ὁ ἄνθρωπος πετυγίζει πρὸς τοὺς κόσμους τῆς αἰωνίας αὐγῆς, πρὸς τὸ βασιλεῖον τοῦ φωτός, ἐνθα ἀνακαλύπτει τὴν ὑψίστην ἀξίαν καὶ τὸ ἔσχατον νόημα τῆς ὑπάρξεως.

Ἡ ὀρησκεία, πού ἔχει τὰς ρίζας τῆς συμφυεῖς εἰς τὰς μυχαϊτάτας πτυχὰς τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, εἶναι καθολικὸν γεγονός. Καὶ αὐτοὶ οἱ ἄγριοι φέρουν πάντοτε ἐντὸς τοῦ στήθους των τὸν οὐράνιον σπινθῆρα τῆς ὀρησκείας. Τόσον οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς, ὅσον καὶ οἱ νεώτεροι φιλόλογοι, γλωσσολόγοι, ἐθνολόγοι καὶ περιηγηταὶ διαπιστώνουν τὴν καθολικότητα τοῦ ὀρησκευτικοῦ συναισθήματος. Κατὰ τὸν Σενέκαν, «εἰς ὅλους ἢ περὶ Θεοῦ ἰδέα εἶναι ἔμφυτος, οὐδαμοῦ δ' ὑπάρχει γένος τι τοσοῦτον ἔξω τῶν νόμων καὶ τῶν ἠθῶν κείμενον, ὥστε νὰ μὴ πιστεῦη μερικὸς Θεός». Κλασσικὸν εἶναι τὸ γνωστὸν χωρίον τοῦ Πλουτάρχου: «Εὐροῖς δ' ἂν ἐπιῶν καὶ πόλεις ἀτειρίστους, ἀγραμμάτους, ἀβασιλεύτους, ἀοίκους, ἀχρημάτους, νομίσματος μὴ δεομένας, ἀπείρους θεάτρων καὶ γυμνασίων· ἀνιέρου δὲ πόλεως καὶ ἀθέου, μὴ χρωμένης εὐχαῖς, μηδὲ ὄρκους, μηδὲ μαντείας, μηδὲ θυσίαις ἐπ' ἀγαθοῖς, μηδ' ἀποτροπαῖς κακῶν οὐδεὶς ἐστὶν οὐδ' ἔσται θεατῆς. Ἄλλὰ πόλις ἂν μοι δοκῇ μᾶλλον ἐδάφους χωρὶς ἢ πολιτεία τῆς περὶ Θεῶν δόξης ἀναιρεθείσης παντάπασι, σύστασιν λαβεῖν ἢ λαβοῦσα τηρῆσαι».

Ἡ ἰσχυρισμὸς μερικῶν περιηγητῶν, ὅτι εὐρον λαοὺς ἐστερημένους ὀρησκείας, ἀπεδείχθη, ὅτι εἶναι ἀποτέλεσμα ἐπιπολαίας ἐρεύνης, πού ἐγίνε ὑπὸ τὸν φακὸν καὶ τὸ πρῖσμα τῆς εὐρωπαϊκῆς ὀρησκευτικότητος καὶ δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι πολλάκις οἱ

Άγριοι είναι καχύποπτοι και ζηλότυποι και «άποφεύγουν την τέλεσιν των ιερών των πρὸ τῶν βεβήλων ὀφθαλμῶν τῶν ξένων, πρὸς τοὺς ὁποίους τρέφουν δυσπιστίαν· ἔχουν και οἱ δυστυχεῖς οὗτοι τὸν πολύτιμον αὐτῶν μαργαρίτην, τὸν ὁποῖον δὲν ἐκθέτουν εἰς τὰ ὄμματα τοῦ πρώτου τυχόντος· ὅταν ὁμως σχετισθοῦν στενώτερον μετὰ τοῦ ξένου και κατανικηθῆ ἢ πρὸς αὐτὸν δυσπιστία, τότε δὲν διστάζουν νὰ γνωρίσουν εἰς αὐτὸν τὰ μυστήρια των, τὰ ἱερά των». Ὁ δαρβινιστῆς Τάϊλορ, μετὰ πολυχρονίους ἐρεῦνας, ἐν πάσῃ εἰλικρινείᾳ ὁμολογεῖ: «Βασιζόμενος ἐπὶ σπουδαίας συλλογῆς μαρτυριῶν, ὀφείλω νὰ παρατηρήσω, ὅτι ἡ πίστις εἰς ὑπερφυσικά ὄντα ὑπάρχει εἰς ὅλας τὰς ἀγριωτέρας φυλάς, μετὰ τῶν ὁποίων ἠδυνήθημεν νὰ ἔλθωμεν εἰς ἐπαφήν».

Τὸ ἐκπληκτικώτερον εἶναι, ὅτι τὰ νεώτερα θρησκευολογικὰ δεδομένα πιστοποιοῦν, ὅτι «ἡ ἀφετηρία τῆς ἀνθρωπίνης θρησκευτικότητος ὑπῆρξεν ἀποκλειστικὸς μονοθεῖσμός» και ὅτι «εἰς λαοὺς ἀκράϊων περιοχῶν τῆς ὕδρογείου, οἵτινες εἶναι ὑπολείμματα παμπάλαιοτάτων λαῶν, διεπιστώθη ἐθνολογικῶς και ἐβεβαιώθη θρησκευολογικῶς... αὐτοτελῆς και ἐνδογενῆς πίστις εἰς "Ἐν ὕψιστον" Ὀν, εἰς "Ἐνα" Ὑψιστον Θεόν, ἥτοι σαφῆς και διαυγῆς μονοθεῖσμός... Ἡ διαπίστωσις αὕτη χαρακτηρίζεται ὡς «ἡ σπουδαιοτάτη ἀνακάλυψις τοῦ 20οῦ αἰῶνος διὰ τὴν Ἐθνολογίαν, τὴν Θρησκευολογίαν, τὴν Ἱστορίαν τοῦ Πνεύματος και τὴν Ἱστορίαν καθόλου τοῦ πολιτισμοῦ».

Ἡ ὑπαρξὶς μερικῶν ἀθέων οὐδὲν μαρτυρεῖ ἐναντίον τῆς καθολικότητος τῆς Θρησκείας. Οἱ ὀλίγοι ἄθεοι εἶναι ἐξαιρέσεις, πού πιστοποιοῦν τὸν κανόνα. Εἶναι ἐκτροπαὶ τῆς φυσικῆς τάσεως και στροφῆς τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς πρὸς τὸν Θεόν. Εἶναι τόσον μεγάλη ἡ θρησκευτικὴ ὄρμη ἐντὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε και οἱ ἄθεοι δημιουργοῦν ὑποκατάστατα τῆς Θρησκείας. Τοιουτοτρόπως «εἰς τὸν κενὸν θρόνον τοῦ Θεοῦ ἀναβιβάζονται τὰ εἶδωλα, ὁ χρυσοῦς μόσχος, τὸ κράτος, ἡ ἐπιστήμη, ἡ τεχνικὴ, ἡ εἰμαρμένη, ἡ μαγεία, ἡ φύσις, ὁ ἐλευθερος ἔρωσ». Ἡ ἀθεΐα εἶναι ὅλως ἐπιφανειακὴ, διότι οἱ παρουσιαζόμενοι ὡς ἄθεοι ἢ ἔχουν «κανδήλαν σιγοτριζουσαν εἰς τὰ τρίσβαθὰ των ἐνώπιον τῆς μυστικῆς εἰκόνας τοῦ Ἀοράτου ἢ μοχθοῦν προσποιούμενοι τὸν ἄθεον, διὰ νὰ δικαιο-

λογήσουν τὴν ἀνήθικον διαγωγὴν καὶ τὸν ἀτάσθαλον βίον των». Ἐν πάσῃ περιπτώσει εἰς τὸ βάθος τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας πάλ्लεται καὶ σκιρτᾷ ὁ πόθος πρὸς τὸ Αἰώνιον καὶ τὸ "Ἁγιον. Καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀθέων πάλ्लεται ἡ νοσταλγία αὐτῆ.

Ἀρρήκτως συνυφασμένη καὶ συνδεδεμένη μετὰ τῆς τάσεως πρὸς τὸ Θεῖον εἶναι καὶ ἡ καθολικὴ πίστις εἰς τὴν μετὰ θάνατον ζωὴν. Ὡς ἔλεγεν ὁ Λίβινγκστον, «οἰαδήποτε καὶ ἐὰν εἶναι ἡ κατάστασις μερικῶν ἀγρίων φυλῶν, δύο πράγματα ὑπάρχουν, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ διδάξωμεν εἰς αὐτάς: ἡ ὑπαρξις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἀθανασία τῆς ψυχῆς».

Εἶναι τόσον συνυφασμένη μετὰ τὴν ψυχὴν ἡ ῥοπή πρὸς τὸ Θεῖον καὶ τὴν αἰωνιότητα, ὥστε ἡ νεωτέρα ψυχιατρικὴ, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν πλεῖστα παραδείγματα, διδάσκει, ὅτι ἡ κυρία αἰτία τῆς νευρώσεως εἶναι ἡ ἔλλειψις θρησκευτικότητος ἐν γένει καὶ ἰδίως ἡ ἐκ τῆς συνειδήσεως ἀπόθησις τῆς ιδέας τῆς ἀθανασίας. Κατὰ τὸν ἐπιφανῆ ἐλβετὸν ψυχίατρον Γιούνγκ, ἡ συντομωτάτη ὁδὸς πρὸς τὸ φρενοκομεῖον εἶναι τὸ ν' ἀποτινάξῃ ὁ ἄνθρωπος τὴν πίστιν τοῦ εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς. «Ἐκ πάντων τῶν νοσοῦντων πελατῶν μου, —λέγει ὁ Γιούνγκ—, οὐδὲ εἷς ὑπάρχει, τοῦ ὁποίου τὸ τελικὸν πρόβλημα δὲν εἶναι τὸ τῆς θρησκευτικῆς αὐτοῦ διαθέσεως. Ναί, πᾶς τις νοσεῖ ἐν τέλει, ἐπειδὴ ἔχει χάσει ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ζωτικαὶ θρησκευεῖαι ἐν παντὶ χρόνῳ ἔδιδον εἰς τοὺς πιστοὺς αὐτῶν, καὶ οὐδεὶς ἔχει τῶ ὄντι ἰαθῆ, ὅστις δὲν ἀπέκτησε τὴν θρησκευτικότητά του». Δι' αὐτὸ ὁ Γιούνγκ πρὸς τὰς ἑκατοντάδας τῶν νευρωτικῶν πελατῶν του λέγει: «Ἡ περὶ τοῦ Θεοῦ εἰκὼν σας ἢ ἡ περὶ τῆς ἀθανασίας ιδέα σας εἶναι ἀτροφικὴ, ἐπομένως εἶναι τρόπον τινὰ ἐξαλλος ἡ θρηπτικὴ λειτουργία τῆς ψυχῆς σας. Ἐλλογώτερον καὶ βαθύτερον, παρ' ὅσον ἠθέλομεν σκεφθῆ ἡμεῖς, εἶναι τὸ παλαιὸν φάρμακον ἀθανασίας».

Ἐὰν ἠθέλομεν νὰ συνοψίσωμεν εἰς μίαν φράσιν ὅσα εἶπομεν μέχρι τοῦδε, θὰ ἐπανελαμβάνομεν τὴν κλασσικὴν φράσιν τοῦ Πασκάλ: «Ὁ ἄνθρωπος ὑπερπερᾶ ἀπείρωσ τὸν ἄνθρωπον». Ὁ ἄνθρωπος δηλαδὴ ὑπερπερᾶ τὰ ἀνθρώπινα ὅρια, ὁρμᾷ ἀκάθεκτος πρὸς τὸ Θεῖον καὶ τὴν αἰωνιότητα. Ἀλλὰ γεννᾶται τὸ ἐρώτημα: Εἶναι δυνατὸν ἡ ὁρμὴ αὐτῆ, ποῦ ἐμψυχώνει ὅλας τὰς

σφαίρας τῆς ψυχικῆς ζωῆς, νὰ εἶναι ἄνευ νοήματος; Μὲ ἄλλους λόγους, εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ ὑπάρχη ἡ ὑπερκόσμιος καὶ αἰωνία πραγματικότης, πρὸς τὴν ὁποίαν ἡ ὁρμὴ αὐτὴ κατευθύνεται; Εἶναι δυνατὸν οἱ ἰδανικοὶ πόθοι τοῦ ἀνθρώπου νὰ μὴ ἀνταποκρίνονται εἰς μίαν πραγματικότητα; Ἀσφαλῶς ὄχι! Ἐκ τοῦ Ἀριστοτέλους κατάγεται ὁ λόγος, ὅτι «ἡ φύσις οὐδὲν ποιεῖ ἄνευ σκοποῦ καὶ ματαίως». Πᾶσα ἐκδήλωσις τῆς φύσεως καὶ τῆς ζωῆς προϋποθέτει καὶ ἀποδεικνύει τὴν ὑπαρξίν μιᾶς ἀντιστοίχου πραγματικότητος. «Τὰ πτερὰ τοῦ πτηνοῦ ἀποδεικνύουν τὴν ὑπαρξίν τοῦ ἀέρος, ἡ νηκτικὴ ἰκανότης τοῦ ἰχθύος ὑποθέτει τὴν πραγματικότητα τοῦ ῥευστοῦ στοιχείου. Ὁ ὀφθαλμὸς ἐκ τῆς κατασκευῆς του ἀποδεικνύει τὸ φῶς τῆς ἡμέρας καὶ ἡ σωματικὴ πείνα ὑποθέτει καὶ ἀποδεικνύει τὴν ὑπαρξίν ἐν τῇ φύσει ἀντικειμένου, ἰκανοῦ νὰ κατευθάσῃ ταύτην τὴν πείναν. Ἴδου δὲ διατὶ τὸ ἀρτιγέννητον ζητεῖ τροφήν, τὴν ὁποίαν ποτὲ δὲν εἶδε. Συμπεραίνομεν λοιπόν, ὅτι ἡ πείνα καὶ ἡ πνευματικὴ δίψα τοῦ ἰδεώδους καὶ τῆς εὐδαιμονίας ὑποθέτουν παραλλήλως τὴν ὑπαρξίν Ἀγαθοῦ ἰκανοῦ πράγματι νὰ κορέσῃ ταύτην τὴν πείναν καὶ νὰ καταπαύσῃ ταύτην τὴν δίψαν, ἐκτὸς ἐὰν ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὄν τερατώδες καὶ ἔχη πόθους ἀπραγματοποιήτους. Ἐφ' ὅσον ἡ θρησκευτικὴ τάσις εἶναι τόσον συνδεδεμένη μὲ τὸν ἄνθρωπον, ὥστε καθιστᾷ τὴν Θρησκείαν φαινόμενον καθολικὸν καὶ πανανθρώπινον, ἐφ' ὅσον ἡ πίστις εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς συνδέεται τόσον στενωῶς μὲ τὴν υἰγείαν τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε ἡ μὲν ἐκβολὴ αὐτῆς ἐκ τῆς συνειδήσεως διαταράσσει κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον τὰς ψυχικὰς καὶ σωματικὰς λειτουργίας παντὸς μὴ ἐκφυλισθέντος ἀνθρώπου, ἡ δὲ συνειδητὴ ἀποδοχὴ αὐτῆς εἶναι παράγων ψυχικῆς ἰσορροπίας καὶ υἰγείας, ἐπομένως εἶναι ὀρθὸν νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ἡ τόσον πολύτιμος αὐτὴ ἰδέα δὲν εἶναι ἀπλοῦν τι τῆς φαντασίας παιγνιώδες πλᾶσμα, ἀλλ' ἀνταποκρίνεται εἰς μίαν πραγματικότητα. Μόνον ἡ ὑπαρξὶς τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ μετὰ θάνατον ζωὴ εἶναι ἡ ἀληθὴς δικαίωσις τῆς καθολικῆς θρησκευτικότητος καὶ τῆς πανανθρωπίνης πίστεως εἰς τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς.

Ἄφοῦ τοιοῦτοι ἰδανικοὶ πόθοι γεμίζουν τὴν ψυχὴν μας, ἅς φροντίσωμεν νὰ τοὺς ἀξιοποιήσωμεν. Ὁ Μιχαὴλ Ἀγγελός,

ἡ μεγαλοφυΐα αὐτῆ τῆς Ἀναγεννήσεως, κινούμενος ἀπὸ ἓν βαθύ
αἰσθημα ἀνεπαρκείας καὶ μηδαμινότητος, ἰκετεύει τὸν Θεὸν διὰ
δύναμιν καὶ βοήθειαν: «Οὐδὲν ἐπὶ τῆς γῆς εἶναι τόσον ταπεινόν,
τόσον ἄθλιον, ὅσον ἐγώ, ὅταν αἰσθάνωμαι τὸν ἑαυτὸν μου ἄνευ
Σοῦ». Καὶ ὁ Γκαῖτε, ὠθούμενος ἀπὸ θερμὴν ὄρμην διὰ βαθεῖαν
τελείωσιν τῆς ψυχῆς του, ἐκσπᾶ εἰς τὴν ἰκεσίαν.: «Ἄς ἡδυνάμην,
ὦ Αἰώνιε, νὰ γεμίσω τὴν ψυχὴν μου διὰ Σοῦ».

Ἄς ἐλευθερώσωμεν τὰς ψυχὰς μας, ὥστε αὐταὶ ἀνεμπόδιστοι
νὰ τείνουν πρὸς τὸν Θεόν. Ἐκαστος ἐξ ἡμῶν ἅς ἐπαναλαμβάνη
μὲ τὸν ψαλμωδόν: «Ὅν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς
τῶν ὑδάτων, οὕτως ἐπιποθεῖ ἡ ψυχὴ μου πρὸς Σέ, ὁ Θεός» (Ψαλμ.
μα', 2). Μὲ τὴν συνεχῆ προσέγγισιν πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τῆς μυ-
στηριακῆς ζωῆς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας ἅς ὑποδαυλί-
ζωμεν καὶ ἀναφλέγωμεν συνεχῶς τοὺς ἐν ἡμῖν εὐγενεῖς πόθους.
Μόνον τοιουτοτρόπως θὰ διαισθανώμεθα τὴν οὐρανίαν μακαριό-
τητα, θὰ προαπολαύωμεν αὐτῆς καὶ θὰ ἐπαναλαμβάνωμεν μετὰ τοῦ
Ψαλμωδοῦ «χορτασθήσομαι ἐν τῷ ὄφθῆναί μοι τὴν δόξαν Σου»
(Ψαλμ. ις', 15).

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

«Ἀπόστολε ἅγιε Ἰάκωβε, πρέσβευε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ, ἵνα
πταισμάτων ἄφεσιν, παράσχη ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν».

Ἀπολυτίκιον, Ἦχος γ'.

«Φωνῆς θεϊκῆς, ἀκούσας προσκαλούσης σε, ἀγάπην πατρός,
παρεῖδες καὶ προσέδραμες, τῷ Χριστῷ Ἰάκωβε, μετὰ τοῦ συγ-
γόνου σου ἔνδοξε· μεθ' οὗ ἠξιώθης ἰδεῖν, Κυρίου τὴν θείαν Με-
ταμόρφωσιν».

Κοντάκιον, Ἦχος β'.

ΑΔΕΛΦΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἀγαπητέ μου ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Θ' ἀσχοληθῶ τώρα καὶ μ' ἓνα θέμα ποῦ δὲν θὰ ἔπρεπε. Ἄλλ' ἀφοῦ ἔχει γεννηθῆ, κατ' ἀνάγκη πρέπει νὰ τὸ θίξουμε. Ἄκουσε. Ἐνα ἀπογευματάκι ἔρχεται στὸ Γραφεῖό μου μιὰ μου πνευματικὴ κόρη, ἔγγαμος καὶ μητέρα τριῶν τέκνων. Χτυπάει τὴν πόρτα. Τῆς ἀνοίγω. Τὰ μάτια της ἦταν πρσιμένα ἀπὸ τὸ κλάμμα. Τὴν καθισύχασα. Τὴν ἀφῆκα νὰ συνέλθῃ καὶ τὴν ἐρωτῶ τί μεγάλο κακὸ τῆς συμβαίνει. Ἐνόμισα πὼς ἐπρόκειτο περὶ μεγάλης συμφορᾶς, περὶ γεγονότος ποῦ θὰ ἐδικαιολογοῦσε τὸ κλάμμα. Τί συνέβαινε; Δὲν θὰ σὲ κουράσω. Ἡ οἰκογένειά της ἦλθε στὴν ἀνάγκη νὰ δανεισθῆ ἀπὸ τὸν παπὰ τῆς ἐνορίας της χρήματα. Τὰ χρήματα αὐτὰ τῆς τὰ ἐδάνεισεν ὁ παπᾶς μὲ τόκο 50 ἐπὶ τοῖς ἑκατό, μὲ ὄλα τὰ μαμμωνικῆς ἐπιστήμης συνακόλουθα, τόκο, ἐπιτόκιο κλπ. Ἐπειδὴ δὲν εἶχε τὴν εὐκολία νὰ δώσῃ τὸ χρέος στὸν καιρὸ, λόγῳ δυσχερειῶν οικονομικῶν καὶ ἐξ αἰτίας ἀσθενειῶν, ὁ παπᾶς προσέβη σὲ διαμαρτυρία, μοῦ φαίνεταιαι — δὲν καταλαβαίνω τὴ γλῶσσα τῶν τοκογλύφων — τοῦ γραμματίου, καὶ ἡ φτωχὴ οἰκογένεια θὰ πεταγόταν στὸ δρόμο. Ἦλθε λοιπὸν νὰ τὴν βοηθῆσω μὲ τὴ μεσολάβησι στὸ Δεσπότη νὰ ἐπέμβῃ γιὰ νὰ «μακροθυμήσῃ» ὁ παπᾶς καὶ νὰ μὴ δεῖξῃ τέτοια σκληρότητα στὸ λογικὸ του προβατάκι. Τὴν παρέπεμψα στὸν Ἀρχιερέα μ' ἓνα σημείωμα γιὰ τὸ σκοπὸ. Ἄλλ' ὁ παπᾶς, ἡλικίας 80 ἐτῶν, δὲν ὑπήγετο πιά στὴν ἐξουσία τοῦ Δεσπότη, ὅπως τῆς εἶπαν ἀπὸ τὴν Μητρόπολι, γιὰτι εἶχε πάρει σύνταξι καὶ οὔτε νόμος οὔτε Κανόνες τὸν ἐπιαναν. Ἠθέλησα νὰ ἐρευνήσω τὴν ὑπόθεσι σὰν φαινόμενο καὶ ἐξηκρίβωσα πὼς ὁ Ἱερεὺς αὐτὸς ἦταν φοβερὸς τοκογλύφος ἀπὸ πολλοῦ. Ἐπομένως συνέχιζεν αὐτὸ τὸ βιολὶ τοῦ Σατανᾶ καὶ στὴν ἡλικία αὐτῆ, ἐνῶ ἦταν σχεδὸν ἀτάκοιτος καὶ ἀτένιζε τὴν κρίσι τοῦ Θεοῦ. Τὰ παιδιὰ του ὄλα ἀποκατεστημένα σὲ θέσεις ἀρκετὰ περιβλεπτες καὶ προσοδοφόρες. Αὐτὸς καὶ χρήματα εἶχε καὶ σπῆτι δικό του, τὴ σύνταξι του, τῶν παιδιῶν του τὴν ἐνίσχυσι ποῦ τὸν κρατοῦσαν στὰ χέρια. Καὶ ὅμως! Τὸ πάθος τῆς φιλαργυρίας τὸν ὠδήγησεν ἐκεῖ γιὰ νὰ σκοτώνη τίς ψυχὰς τῶν ἐνοριτῶν του. Ἐμεῖνα κατάπληκτος καὶ ὁμολογῶ πὼς ποτὲ δὲν πίστευα στὶς φλυαρῖες τῶν τριόδων καὶ πολλάκις σοβαρῶν ἀνθρώπων πὼς ὑπάρχουν Ἱερεῖς ποῦ τοικίζουν χρήματα στοὺς Χριστιανούς των καὶ μάλιστα στοὺς ἐνορίτας των, ἀντικανονικά, παράνομα. Ἀντικανονικά, γιὰτι ὑπάρχουν Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας μας ποῦ ἀπαγορεύουν τὸν τοικισμὸ χρημάτων ἐκ μέρους τῶν

Ἱερῶν στοὺς ἄλλους. Ἄκουσε τὴν γράφει ὁ ΙΖ' Κανὼν τῆς Α' ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου: «Ἐπειδὴ πολλοὶ ἐν τῷ Κανόνι ἐξεταζόμενοι τὴν πλεονεξίαν καὶ τὴν αἰσχροκερδίαν διώκοντες, ἐπελάθοντο τοῦ θεοῦ ρήματος λέγοντος· τὸ ἀργύριον αὐτοῦ οὐκ ἔδωκεν ἐπὶ τόκῳ· καὶ δανείζοντες, ἑκατοστὰς ἀπαιτοῦσιν· ἐδικαίωσεν ἡ μεγάλη Σύνοδος, ὡς εἴ τις εὐρεθῆι, μετὰ τὸν ὄρον τοῦτον τόκους λαμβάνων... καθαιρεθήσεται τοῦ Κλήρου, καὶ ἀλλότριος τοῦ Κανόνος ἔσται.» Εἶναι σαφές τὸ νόημα. Δὲν θέλει ἐρμηνεῖα. Ἄκουσε τώρα καὶ τὸν ΜΔ' Ἀποστολικόν: «Ἐπίσκοπος ἢ πρεσβύτερος, ἢ Διάκονος τόκους ἀπαιτῶν τοὺς δανειζομένους, ἢ παυσάσθω ἢ καθαιρείσθω». Καὶ αὐτὸς σαφές. Καὶ ὁ Δ' τῆς ἐν Λαοδικείᾳ Κανὼν σημειώνει: «Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἱερατικούς δανεῖζειν, καὶ τόκους λαμβάνειν». Καὶ ὅσοι ἐτόκισαν χρήματα καὶ ἀπέκτησαν περιουσίαν ἀπὸ τοὺς τόκους δὲν μπορεῖ νὰ ἱερωθῶν, ἐκτὸς ἐὰν αὐτὰ τὰ ἄδικα κέρδη τὰ δώσουν στοὺς φτωχοὺς, καὶ ἀπαλλαγῶν τοῦ νοσήματος τῆς φιλοχρηματίας. ΙΔ'. Κανὼν τοῦ Μ. Βασιλείου. Καὶ εἶναι τόσο καταραμένοι οἱ τοκογλύφοι ὥστε ὁ ΑΒ' Κανὼν Νικηφόρου τοῦ Ὁμολογητοῦ, Πατριάρχου Κων-πόλεως, γράφει πῶς δὲν πρέπει κανεὶς νὰ συναναστρέφεται κἄν τοὺς τοκογλύφους, πολλῶ μᾶλλον δὲν ἐπιτρέπεται νὰ συντρῶγῃ μ' αὐτούς, ἐφ' ὅσον ἐπιμένουν στὴν παρανομία. Ὅπως βλέπουμε, αὐτὴ ἡ ἀρρώστεια χτυπήθηκεν ἀμέσως ἀπὸ τοὺς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας μας, οἱ ὅποιοι, φερόμενοι στὰ φτερά τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐλάλησαν καὶ ἐστιγματίσαν αὐτὴν τὴν ἀνηθικότητα, πού, γιὰ τοὺς περισσοτέρους, ἔγινε πάθος καὶ γιὰ τὴ φτωχολογία μιὰ πραγματικὴ πληγὴ. Εἶναι λοιπόν, προσβολὴ πρωτίστως κατὰ τῶν Ἱερῶν Κανόνων ἐκ μέρους Κληρικῶν ὁ τοκισμὸς χρημάτων. Ἄλλ' εἶναι καὶ παράνομος πράξις γιὰτὶ ὁ τοκισμὸς ἐξελίσσεται στοὺς πολλοὺς σὲ φοβερὴ ἀντικοινωνικὴ τοκογλυφία. Ὑπάρχουν φτωχοὶ πού στὴν ἀνάγκη δανεῖζονται καὶ δέχονται 50 δραχμὲς γιὰ νὰ δώσουν ἑκατὸ ἐπάνω σ' ἓνα μῆνα. Καὶ φαντάζεσθε πόσο δίκην εἶχαν οἱ ἅγιοι Πατέρες νὰ τονίζω, πῶς ὁ τόκος τὴν τοκογονίαν τοῦ κακοῦ ἀπεργάζεται. Κι' ἂν εἶναι ἀπαίσιος καὶ ἀποκρουστικὸς τύπος ἓνας λαϊκὸς τοκογλύφος, πόσω μᾶλλον ἓνας Κληρικὸς, πού στήνει τὸ βρόγχο κατὰ τοῦ ἐνορίτη του, ἐπειδὴ τὸν βρῆκε σὲ φτώχειας ἀνάγκη. Πῶς; Μὲ τί μάτι ὁ ἐνορίτης θὰ βλέπῃ τὸν Πνευματικὸ τοῦ Πατέρα ἀφοῦ τρέμει ἡ καρδιά του μήπως δὲν μπορέσῃ στὸν καιρὸ νὰ δώσῃ τὰ ἄνομα κέρδη καὶ τὰ αἰσχρὰ σ' αὐτόν; Δὲν στιγματίζεται μονάχα ἀπὸ τοὺς Κανόνας ὁ τοκισμὸς τῶν χρημάτων καὶ μάλιστα ἡ τοκογλυφία, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ αὐτὸν τὸν ποινικὸ νόμο, πού ἐπιβάλλει αὐστηρὲς κυρώσεις κατὰ τῶν τοκογλύφων. Δὲν εἶναι ἓνα καὶ δύο, ἀλλὰ πολλὰ τὰ

κρούσματα μεταξύ τῶν Ἱερέων, ὅπως ἐξακρίβωσα ἀπὸ τὰ Δικαστήρια, ποὺ κατηγογήθησαν ἐπὶ τοκογλυφία. Τὸ γεγονός ποὺ πρωτανέφερα μοῦ συνεκλόνησε τὴν ψυχὴ. Ἀδελφέ, ἔχεις τόσα χρήματα, ὥστε νὰ τοκίζῃς; Σοῦ περισσεύουν; Τότε γιατί δὲν βοηθεῖς φτωχοὺς ἀνθρώπους; Γιατί δὲν ἐνισχύεις τὴν προῖκα μιᾶς φτωχῆς κόρης; Γιατί δὲν σπουδάζεις ἓνα φτωχὸ καλὸ παιδάκι; Νά, λοιπόν, ποὺ ὁ τοκισμὸς χρημάτων εἶναι καὶ ἀντιχριστιανικός. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ σκέπτεσαι ἐσὺ ἔμπορικά, ὅπως ὁ κακῆς ποιότητος Χριστιανός, ποὺ δανεῖζει τοὺς ἀνθρώπους μὲ τοὺς βαρεῖς του τόκους. Ὁ πραγματικὸς Χριστιανὸς δὲν ἤμπορεῖ νὰ ἔχη πλεόνασμα χρημάτων καὶ πραγμάτων. Αὐτὸ εἶναι πρόκλησις. Ἐξοργίζει τὸ ποίμνιό του πολὺ ὅταν μάλιστα αὐτὰ τὰ δανείζῃ μὲ τόκον καὶ ἀπαιτεῖ τὸ διπλασιασμὸ τοῦ κεφαλαίου του. Ἔτσι δίνει τροφὴ στοὺς ἀναρχικοὺς καὶ ἀθεοὺς, ποὺ στηρίζονται ἐπάνω στὴν ἀθλιότητα ὠρισμένων, νὰ στιγματίσουν τὸν Ἱερὸ Κλῆρον ὡς κεφαλαιοκράτη, ἐκμεταλλευτὴ, διεφθαρμένο. Δίνουν ὕλη καὶ ἐπιχειρήματα στοὺς αἰρετικούς νὰ ἐνισχύωνται στίς γνώμες τους πὼς οἱ παπάδες πωλοῦν τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ γιὰ νὰ πλουτήσουν, ἀγοράζοντες καὶ πωλοῦντες τὸ αἷμα τῶν ἐνοριτῶν ταν γιὰ νὰ ζήσουν αὐτοὶ καὶ νὰ πεθάνουν οἱ ἀναιμικοὶ φτωχοί. Ἐὰν ἀδελφέ, σὰν Χριστιανοὶ ἐμάθαμε νὰ ἐλεοῦμε τὸν πλησίον μας νὰ τοῦ δίνουμε χαρὰ ἀπ' τὴ δική μας χαρὰ, νὰ τὸν ἀνακουφίζουμε στὴ δυστυχία του ἐν ὀνόματι τῆς ἀγάπης τοῦ Κυρίου μας, νὰ προχωροῦμε καὶ σὲ ἀτομικὲς θυσίες, προκειμένου νὰ σώσουμε τὸ διπλανὸ ἀδελφὸ μας, πόσω μᾶλλον σὰν Ἱερεῖς; Εἶναι γυμνός. Καὶ τοῦ παίρνεις καὶ τὸ τριμμένο πουκάμισο; Εἶναι νηστικός. Καὶ τοῦ ἀφαιρεῖς ἀπὸ τὴν χύτρα του κι' αὐτὸ τὸ ἀγριοχόρταρο; Εἶναι σὲ σαραβαλισμένον σπίτι, καὶ σὺ τὸν πετᾶς στὸ δρόμο γιατί δὲν σοῦ πλήρωσε τόκους; Ἐχει ἓνα ζωντανὸ τετράποδο γιὰ νὰ φέρνῃ τὰ ξύλα του. Καὶ σὺ τοῦ παίρνεις καὶ τὸ σαμάρι; Εἶναι τὸ παιδί του φυματικό. Καὶ σὺ τοῦ σταφιδιάζεις μὲ τὸ στίψιμο τῆς τοκογλυφίας σου, τὸν πατέρα του: Κι' εἶσαι ἐσὺ πνευματικὸς ἄνθρωπος; Εἶσαι Πατέρας τοῦ ἐνορίτη σου; Εἶσαι Λειτουργὸς τοῦ Θεοῦ; Τελεεὺς τὴν ἀνάμακτον Θυσίαν καὶ διδάσκεις, πὼς τὸν ὕλισμὸ λατρεύουν οἱ εἰδωλόλατραι καὶ ὄχι οἱ Χριστιανοί; Καὶ διαβάσεις ἐσὺ ἀσυγκίνητα τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Δευτέρας Παρουσίας; Ἀπορεῖ κανεὶς καὶ ἐξίσταται, καὶ δικαίως μπορεῖ νὰ εἰπῇ: Ἄν τέτοιους φίλους ἔχει ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ Ὀρθοδοξία, δὲν χρειάζονται οἱ ἐχθροὶ τῆς γιὰ νὰ τὴν ὑποσκάψουν. Δὲν ξέρω ἂν ὑπάρχη ἓνας ἢ πολλοὶ Ἱερεῖς ποὺ τοκίζουν τὰ πλεονάσματά τους. Ἐκεῖνο ποὺ μπορῶ νὰ διαπιστώσω εἶναι ὅτι τὸ μεγαλύτερο κακὸ στὴν Ἐκκλησίαν μας τὸ κάνουμε ἐμεῖς οἱ Κληρικοί, ὅταν καὶ ὅσοι δὲν ἔχουμε φόβο Θεοῦ. Θυμᾶσαι τί σοῦ ἔγραφα μὲ τίς κατηγορίες τῶν ὑπο-

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ
ΑΠΟ ΤΗΝ «ΦΙΛΟΘΕΟΝ ΑΔΟΛΕΣΧΙΑΝ»

ΤΟΥ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΗ
ΕΠΙΣΤΑΣΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΕΝΕΣΙΝ

Εικόνα τῆς μέλλουσας παγκόσμιας Κρίσεως
καὶ Ἀνταπόδοσις.

Σὲ μιὰ καὶ τὴν ἴδιαν ἡμέραν ἐκρίθηκεν ἡ τύχη τῶν
δυὸ ὑπηρετῶν τοῦ Βασιλέα τῆς Αἰγύπτου, τοῦ Ἀρχιοι-
νοχόου δηλαδὴ καὶ τοῦ Ἀρχιτραπεζιέρη. Καὶ τὸν μὲν
ἕναν ὁ Βασιλεὺς τὸν ξαναέβασε στὸ ἀξίωμά του· τὸν
ἄλλο τὸν κατεδίκασε σὲ πικρὸ καὶ ντροπιασμένο θάνατο.

Ὁ Ἰωσήφ, ὅταν ἄκουσε τὰ ὄνειρα τῶν δύο ἀξίω-
ματούχων τοῦ Φαραῶ μέσα στὴ φυλακὴ του, τὰ ἐξή-
γησε κι' ἐφάνέρωσε στὸν μὲν ἕνα, πὼς μέσα σὲ τρεῖς
ἡμέρες θὰ ξαναποκατασταθῆ στὸ ἀξίωμά του· «Δὲν
θὰ περάσουνε παρά τρεῖς μονάχα ἡμέρες· κι' ὁ Φαραῶ
θὰ σὲ ξαναθυμηθῆ καὶ θὰ σοῦ ξαναδώσῃ τὴν Ἀρχιοι-
νοχοῖα» (Γεν. μ', 13). Στὸν Ἀρχιτραπεζιέρη δὲ ἐπρο-
φήτεψε, πὼς σὲ τρεῖς ἡμέρες θ' ἀποκεφαλισθῆ καὶ θὰ
κρεμασθῆ. «Τρεῖς ἡμέρες θὰ περάσουν ἀκόμη, κι' ὁ
Φαραῶ θὰ σοῦ πάρῃ τὸ κεφάλι σου· καὶ θὰ σὲ κρεμάσῃ
ἐπάνω σ' ἕνα ξύλο» (Γεν. μ', 14).

Ἦλθε λοιπὸν ἡ τρίτη αὐτῆ ἡμέρα· κι' ὁ Φαραῶ

ψηφίων παπάδων; Μπορεῖ ποτὲ ἕνας θεοφοβούμενος ἄνθρωπος,
ἕνας χρηστὸς πολίτης, ἕνας τίμιος νοικοκύρης, ἕνας ποὺ τὰ ἀγα-
θά του ἔργα πρὶν ἀκόμη γίνῃ παπᾶς, μιλοῦσαν δυνατὰ γιὰ τὴν
ἀρετὴ του, νὰ ξεπέσῃ στοῦ τοκογλύφου τὸ αἰσχρὸν ἐπάγγελμα;
Ἀσφαλῶς ὄχι! Καὶ ἂν οἱ φιλάργυροι καὶ οἱ πλεονέκται δὲν ἔχουν
οἱ ἴδιοι συνείδησι, δὲν αἰσθάνονται αὐτοέλεγχο, ἀπὸ τί σημάδια
θὰ τὸν καταλάβουν οἱ ἀρμόδιοι νὰ μὴ τὸν κληρικοποιήσουν; Ἴδού
πὼς γλιστροῦν μέσα στὸν Ἱερὸ Κλῆρο τέτοια νούμερα καὶ τὰ πλη-
ρώνουν ἕτσι γενικὰ καὶ χωρὶς διάκρισι.

Τώρα ἄς πᾶμε καὶ στὸ κρασάκι.

Μὲ ἀγάπη Χριστοῦ Χ.

ἐγιόρταζε τὰ γενέθλιά του· κι' ἐπάνω στο ἑορταστικό φαγοπότι τῆς ἡμέρας ἐκείνης, θυμήθηκε τοὺς δυὸ ἀξιωματούχους του. Καὶ τὸν μὲν ἕνα, τὸν Ἀρχιοινοχόο, τὸν ἀποκατέστησε στο ἀξίωμά του, τὸν ἄλλον ὁμως, τὸν Ἀρχιτραπεζιέρη του, τὸν ἀποκεφάλισε καὶ τὸν ἐκρέμασε (Γεν. μ', 20-22). "ὦ! τί ἡμέρα λαμπρὴ καὶ πασίχαρη γιὰ τὸν ἕνα! Καὶ τί φοβερὴ καὶ σκοτεινὴ καὶ πολυθρήνητη γιὰ τὸν ἄλλο. Τέτοια, σὰν αὐτὴν τὴν τελευταία, θᾶναι καὶ ἡ φοβερὴ καὶ στερνὴ ἐκείνη ἡμέρα τῆς μέλλουσας παγκόσμιας Κρίσης. Ἀλλοίμονό μας, καὶ τρισαλλοίμονό μας! Σὲ τίνος ἄραγες ἀπὸ τοὺς δυὸ ἐκείνους ἄρχοντες τῆ μοῖρα καὶ τὴν κατάσταση θὰ βρεθοῦμε τότε κι' ἐμεῖς; Στὴν κατάσταση τοῦ Ἀρχιοινοχόου ἢ τοῦ Ἀρχιτραπεζιέρη; «Αὐτό ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ χέρι μας, κι' ἀπὸ τὴ θέλησή μας»!

Ζητοῦνε νὰ μάθουνε πολλοὶ καὶ μᾶς ρωτοῦνε, σχετικὰ μὲ τοὺς ἀποθαμένους, προτοῦν ἄλλθῃ ἢ συντέλεια τοῦ Κόσμου, ποία νὰ εἶναι ἄραγες ἢ κατάσταση τῶν ψυχῶν ἐκείνων, πού ἐστάθησαν δίκαιοι στὴ ζωὴ τους, καὶ ποία εἶναι ἢ κατάσταση τῶν ἀμαρτωλῶν. "Ὅπως πρεσβεύει ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας, οὔτε οἱ πρῶτοι εἰσάγονται ἀκόμη στὴν ἀπόλαυση τῆς τέλειας μακαριότητος· οὔτε καὶ οἱ δεῦτεροι παραπέμπονται στὴ φοβερὴ καὶ τρομερὴ γέεννα τῆς Κόλασης. Κι' ἐγὼ λέω, πῶς ἢ κατάσταση τοῦ Ἀρχιοινοχόου καὶ τοῦ Ἀρχιτραπεζιέρη, πού ἐξήγησεν ὁ Ἰωσήφ τὰ ὄνειρά τους μέσα στὴ φυλακὴ, εἶναι μιὰ εἰκόνα, πού συμβολίζει ἱκανοποιητικὰ τὴν κατάσταση πού βρίσκονται οἱ ψυχές, τόσον τῶν δίκαιων ὅσον καὶ τῶν ἀμαρτωλῶν, προτοῦ νᾶλλθῃ ἢ ἔσχατη ἡμέρα τῆς Κρίσεως!

"Ἄς ὑποθέσωμε, πῶς καὶ οἱ δυὸ ἐκεῖνοι φυλακισμένοι ἐπιστέψανε, ἀδίστακτα καὶ χωρὶς νᾶχουνε καὶ τὴν παραμικρὴν ἀμφιβολίαν, πῶς ἔτσι θὰ γίνῃ, ὅπως τοὺς προεμάντεψεν ὁ Ἰωσήφ; Πῶς νομίζετε πῶς θὰ πέρασαν τίς τρεῖς ἐκεῖνες ἡμέρες, ὥσπου νᾶλλθῃ ἢ

γιορτή για τὰ γενέθλια τοῦ Βασιλέα; Ποιά νάτανε ἡ ψυχική τους διάθεση; Φυσικὸν εἶναι, ὁ μὲν ἕνας, ὁ Ἄρχιαινοχόος, νὰ πιστεύη πὼς βρίσκεται μέσα στὰ Ἀνάκτορα, κι' ὡς ἦτανε μέσα στὴ φυλακή. Ὁ ἄλλος ὅμως ὁ Ἀρχιτραπεζιέρης τὴν ἔβλεπε τὴ φυλακή του σὰν ἕνα τόπο καταδίκης καὶ τῆς μελλοντικῆς του ἐκτέλεσης. Ἡ ἀδίστακτη καὶ βεβαιότατη ἐλπίδα μιᾶς μέλλουσας γλυκύτατης ἀπόλαυσης καὶ τῶν ἀγαθῶν ποὺ περιμένομε, εἶναι μιὰ μακαριότητα. Ἡ ἀναμφισβήτητη ὅμως προσδοκία πικρότατων βασάνων καὶ φοβεροῦ μαρτυρίου ποὺ μᾶς περιμένει, εἶναι ἀληθινὴ Κόλαση.

Μερικοὶ ὑπόσχονται στὴν ἀνάγκη τους πολλὰ καὶ δὲν πραγματοποιοῦνε κατόπιν τίποτα.

Καὶ τί δὲν τάζουν καὶ τί δὲν ὑπόσχονται οἱ ἄνθρωποι, ὅταν βρεθοῦνε σὲ δύσκολη καὶ σὲ στενόχωρη θέση; Ἀμέσως ὅμως ποὺ θὰ λυτρωθοῦνε ἀπὸ τὴν ἀνάγκη, ποὺ τοὺς πιέζει, εὐθύς τ' ἀποξεχνοῦν.

Ὁ Ἄρχιαινοχόος τοῦ Φαραῶ, ὅταν ἄκουσεν ἀπὸ τὸν Ἰωσήφ τὴν καλὴν εἶδηση, πὼς θ' ἀποκατασταθῆ στὴ θέση του· κι' ὅταν αὐτὸς τὸν παρακάλεσε νὰ τὸν θυμηθῆ, σὰν θὰ ξαναπάρη τὸ ἀξίωμα του, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία πὼς τοῦ ὑποσχέθηκε, πὼς δὲν θὰ τὸν ξεχάσῃ, ἀλλὰ ὅτι ἦτανε προθυμότατος νὰ μεσιτέψῃ γι' αὐτόν.

Ἦλθεν ὅμως ἡ ἡμέρα· κι' ἀποκαταστάθηκεν ὁ Ἄρχιαινοχόος στὴ προσηγορικὴν ἐπιστάσιάν του· ὡς ἄλλοτε, βρίσκεται πλέον καθημερινὰ στὴ δούλειψη τοῦ Βασιλέα. Θυμήθηκεν ὅμως ἄραγες καὶ τὸ φίλο του, ποὺ τὸν ἄφησε μέσα στὴ φυλακή; καὶ εἶπε γι' αὐτόν πρὸς τὸν Βασιλέα καὶ τὸν παραμικρὸν λόγο; Ὁχι! Οὔτε καὶ πέρασε κάτι τέτοιο ἀπὸ τὸ νοῦ του ὅπως διόλου· παρά τὸν ἐλησμόνησε πέρα γιὰ πέρα. «Καὶ δὲν θυμήθηκεν ὁ Ἄρχιαινοχόος τὸν Ἰωσήφ, παρὰ τὸν ἐξέχασεν ὅπως διόλου» (Γεν. μ', 23).

Ἀποδείχθηκεν ἔτσι ἓνας ἄνθρωπος ἀποξεχασιάρης κι' ἄφιλος· πού ἀφοῦ ἔταξε στὴν ὥρα τῆς ἀνάγκης του, ὅπως τὸ κάνουν πολλοὶ καὶ μὲ ὄρκους μάλιστα, πὼς δὲν θ' ἀποξεχάσῃ ποτέ του τὴν εὐεργεσία πού τοῦ ἔκαμε, καὶ πὼς σὲ κάθε περίσταση θά'ναι πρόθυμος νὰ τὴν ἀνταποδώσῃ, ἔπειτα οὔτε τὸ θυμῆθηκε πλέον· «παρὰ τὸ ξέχασε· κι' οὔτε τὸ συλλογίσθηκε». Καὶ τὸ χειρότερον ἀπ' ὅλα εἶναι, ὅτι πολλοὶ τὴν ἀποξεχασιὰν αὐτὴ δὲν τὴ νομίζουνε κακό, οὔτε καὶ ντρέπονται γι' αὐτὴ· οὔτε καὶ τὴ λογιάζουν σὰν ἓνα ἀξιοκατάκριτο πρᾶγμα!

Ὁ Ἀρχιοινοχός ὅμως αὐτός, ὅταν ὕστερα ἀπὸ δύο χρόνια εἶδε τὸν Βασιλέα καταταραγμένο γιὰ τὸνειρο πού εἶδε στὸν ὕπνο του, κι' ὅτι ἐχρειαζότανε κι' ἀναζητοῦσε ὄνειροκρίτη πολύξερο καὶ σοφὸ γιὰ νὰ τοῦ τὸ ἐξηγήσῃ, τότε μονάχα θυμῆθηκε τὸν Ἰωσήφ, πού ἐσάπιζεν ἀκόμη μέσα στὴ φυλακὴ καὶ τὸν ἤλεγξεν ἢ συνείδησή του γιὰ τὴν ἀποξεχασιὰ πού ἐφάνέρωσε γι' αὐτὸν ὡς ἐκείνη τὴν στιγμὴ, καὶ καταδίκασε μονάχος του τὸν ἑαυτό του· «Καὶ εἶπεν ὁ Ἀρχιοινοχός στὸ Φαραώ· σοῦ ἐξομολογιέμαι, Βασιλέα μου τὴν ἁμαρτία μου» (Γεν. μα'. 9).

Μερικοὶ στὸ σημεῖο αὐτὸ ἰσχυρίζονται, πὼς ἡ Γραφή ἐννοεῖ σὰν ἁμαρτία τοῦ Ἀρχιοινοχού, ἐκείνη γιὰ τὴν ὁποία τὸν εἶχε φυλακίσει ὁ Βασιλεῆς. Δὲν εἶναι ὅμως ἔτσι. Γιατὶ ὁ Ἀρχιοινοχός δὲν εὐρέθηκε φταίστης· καὶ γι' αὐτὸ τὸν ἔβγαλε, σὰν ἀθῶος πού ἦτανε, ἀπὸ τὴ φυλακὴ καὶ καταξιώθηκε νὰ μπῆ πάλι στὴ δούλεψη τοῦ Βασιλεῆ καὶ νὰ ξαναπάρῃ τὸ ἀξίωμά του. Γι' αὐτὸ ἄλλοι, πολὺ σωστότερα, ἐξηγοῦνε σὰν ἁμαρτία τὴν ἀπολησμονιὰ τοῦ εὐεργέτη του καὶ φίλου του Ἰωσήφ, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐφάνηκεν ἕως τότε καὶ ἀπολησμονιάρης καὶ ἀχάριστος.

Χρειαζέται νὰ χῶμε προβλεπτικότητα γιὰτὶ ἡ εὐτυχία δὲν εἶναι ἀμετάθετη.

Τὰ χρόνια τῆς εὐτυχίας οὔτε αἰώνια εἶναι, οὔτε

καὶ τὰ ἴδια πάντα καὶ ἀπαράλλαγα. Ἡ τύχη, ὅπως λένε, πατᾶ ἐπάνω σὲ μιὰ σφαῖρα πού κυλᾷ εὐκόλα, καὶ γι' αὐτό, ἐπειδὴ δὲν ἔχει σταθερὴ βάση περιφέρει καὶ στριφογυρίζει διαρκῶς. Τὶς ἀπονεμιᾶς τὶς διαδέχονται τριχυμιᾶς· καὶ τὴν ξαστεριά καὶ τὴ γαλήνη συννεφιᾶς καὶ ἀνεμοδαρμοί. Τὰ χρόνια τῆς ὑγείας καὶ τῆς ἀπαλοκαιριᾶς καὶ τῆς καρποφορίας γυρίζουνε σὲ χρόνια δύσκρατα καὶ ἄκαρπα καὶ ἀρρωστιάρικα.

Τὸνειρο τοῦ Φαραῶ πολλοὶ τὸ βλέπουνε ζυπνοὶ καὶ τὸ δοκιμάζουνε μὲ τὴν ἐμπειρία τους στὴ ζωὴ τους, στὶς ἐβδομάδες πού κυλᾶνε καὶ πρὶν τοὺς κλείσῃ ὁ χάρος τὰ μάτια τους. Καὶ ὕστερα ἀπὸ τὰ ἑπτὰ καλὰ καὶ παχειὰ βώδια, βλέπουνε ν' ἀνηφορίζουν ἀπὸ τὸ ποτάμι τοῦ κατηφορικοῦ καὶ εὐκολοκύλιστου χρόνου, ἄλλα ἑπτὰ βώδια ἔλεεινὰ καὶ κοκκαλιάρικα καὶ ἀνεμόφθορα. Καὶ τὸ μεγαλύτερο κακὸ πού συμβαίνει ἀκόμη εἶναι, ὅτι τὰ λιπόσαρκα καὶ κατασκελετωμένα αὐτὰ βώδια καταβροχθίζουνε τὰ συμπιασμένα καὶ τὰ παχύσαρκα, χωρὶς νὰ χορταίνουν. Καὶ τὰ λείπυρα καὶ κούφια στάχυα συμπίγουνε τὰ μεστωμένα καὶ τὰ καλὰ, χωρὶς ν' ἀδρέψουν κι' αὐτὰ!

Γι' αὐτὸ ὁ καθένας εἶναι χρεῖα στὴν οἰκονομία τοῦ σπιτιοῦ μας καὶ σ' ὅλων γενικὰ τῶν πραγμάτων, πού εἶναι κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιστασία μας καὶ ἀπὸ τὴν φροντίδα μας, νὰ προσέχωμε, σὰν φρόνιμοι οἰκονόμοι καὶ σὰν προβλεπτικοὶ σιτομέτρεις, ν' ἀποταμιεύωμε στὶς ἡμέρες τῆς καλοχρονιᾶς καὶ τῆς εὐφορίας ἕνα μέρος ἀπὸ τὰ εἰσοδήματά μας, γιὰ νὰ ἴχωμε κατόπι καὶ νὰ προφθαίνωμε τὶς ἀνάγκες μας, στὶς ἡμέρες τῆς στενοχώριας καὶ τῆς ἔλλειψις· ὅπως τῶκαμε-σοφώτατα καὶ συνετώτατα—ὁ Ἰωσήφ καὶ καταστάθηκεν ἔτσι θεοφώτιστος τροφοδότης τῆς Αἰγύπτου.

Μετφρ. ΘΕΟΔΟΣΗ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

Ἡ ψυχὴ τοῦ περιττοῦ

ἘΝΑ ΚΛΩΝΑΡΙ ΠΑΣΧΑΛΙΑΣ ΠΟΥ ΣΦΙΧΤΟΔΕΘΗΚΕ ΜΕ ΤΙΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ ΕΝΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Ὁ θάνατος καὶ ὁ Χριστὸς

Βράδυ. Τὸ ἀνοιξιάτικο μύχρωμα ποὺ εἶχε ἀγκαλιάσει ποῖν ἀπὸ λίγη ὥρα τὶς ράχες τοῦ Ὑμηττοῦ ἐπάλευε ἀκόμη μὲ τὰ πρῶτα νυχτερινὰ μαῦρα πέπλα. Βιβλικὴ μυστηριακὴ σιγὴ στὸ μεγάλο νοσοκομεῖο, μὲ τὴν γειτονία τοῦ τρελλοῦ βουνοῦ. Γιὰ μιὰ στιγμή ἀνοιξε μὲ δειλία ἢ πόρτα ἐνὸς θαλάμου καὶ ἔκανε τὴν ἐμφάνισί της, πατώντας στὴν ἄκρη τῶν μικρῶν ποδιῶν της μιὰ ἀπὸ τὶς ἀδελφές μὲ τὴ λευκὴ στολὴ καὶ τὸ φωτερὸ χαμόγελο. Κρατοῦσε ἕνα κλωνάρι φουντωμένης πασχαλιάς. Προσφορὰ εὐγενικῆς κυρίας στὴν ἄρρωστη τοῦ θαλάμου. Ἡ ἀτμόσφαιρα ἐμοσχοβόλησε γιὰ μιὰ στιγμή. Κάτω ἀπὸ τὸ ἐλαφρὸ μπλὲ φῶς τὸ ἀνθισμένο κλωνάρι ἐφάνταξε σὰν μιὰ φαντασμαγορία. Ἡ ἄρρωστη ἀνασηκώθηκε, σιγοάνοιξε τὰ μισοκλεισμένα της μάτια καὶ ὑποδέχθηκε τὴν λουλουδένια προσφορὰ μ' ἕνα ἐλαφρὸ χαμόγελο ἱκανοποίησεως καὶ εὐγνωμοσύνης. Στὴ σκέψι της τὴν ἀδυνατισμένη ἀπὸ τὸ βῆρος τοῦ πόνου, ποὺ τὴν κρατοῦσε μῆνες τώρα ἐπάνω στὸ κρεβάτι τοῦ θανάτου ἐπέρασαν βιαστικὰ οἱ μορφές τῶν βιβλικῶν γυναικῶν ποὺ ὤδευαν νὰ ράνουν μὲ ἀρώματα τὸν τάφο τοῦ Κυρίου. Ἡ εὐλάβεια τῆς ἄρρωστης γυναίκας δημιουργοῦσε σ' αὐτὴν ὥραϊες καὶ συγκινητικὲς παραισθήσεις. Τὸ κλωνάρι τῆς ὁλόδροσης μυρωμένης πασχαλιάς ξύπνησε κόσμους συνυφασμένους μὲ τὶς ἡμέρες τῆς λαμπροφόρου Ἀναστάσεως. Καὶ καθὼς ἐτοποθετήθηκε σ' ἕνα κρυστάλλινο βάζο ἐπάνω σ' ἕνα μικρὸ τραπεζάκι, ἐδημιούργησε μιὰ καινούργια ἀτμόσφαιρα. Ἐκάλυψε τὴν ἀσχήμια μιᾶς τυραννισμένης ζωῆς, ποὺ ἐπάλευε μὲ τὸν σκληρὸ θάνατο. Ἐφερε τὴν ἀνοιξὶ καὶ τὴν πνοή της. Ἐδίωξε τὴν μελαγχολία ἀπὸ τὸ βαρὺ περιβάλλον καὶ ἀπὸ τὴν ψυχὴ. Ὁ θάλαμος ἔγινε μικρὸ πασχαλινὸ περιβόλι. Τὸ λεπτὸ καὶ εὐγενικὸ ποίημα τοῦ κλωναριοῦ μίλησε μὲ τὴ δική του σιωπηλὴ, ἀλλὰ τρυφερὴ γλῶσσα. Καὶ συνειννοήθηκαν τὰ ἀψυχα καὶ τὰ ἐμψυχα τοῦ θαλάμου, μὲ τὴν λεπτότητα καὶ τὴν ἐξωραϊσμένη ψυχὴ τοῦ ἀνθισμένου φυσικοῦ κομψοτεχνήματος. Ἡ ἄρρωστη γιὰ ὥρα πολλὴ ἀγκάλιαζε μὲ τὰ μάτια καὶ τὴν ψυχὴ της τὴν ὁμορφιὰ τοῦ ἄνθους καὶ ὡσὰν ν' ἀντηχοῦσε μέσα της ἡ ἀγγελικὴ φωνὴ πρὸς τὶς γυναῖκες τοῦ Εὐαγγελίου.

Τί τὰ μῦρα συμπαθῶς τοῖς δάκρυα
ὦ μαθήτριά κιρνᾶτε...

Σκορπίσθηκαν τὸ ἄλλο πρωΐ μερικά ἀπὸ τὰ ἄνθη τῆς πασχαλιᾶς ἐπάνω στὸ τραπέζι καὶ γύρω ἀπὸ τὸ κρυστάλλινο βάζο. Εἶχε ὡς τόσο ἐπιβάλλει τὴν ὁμορφιά καὶ τὴν ψυχὴ του τὸ κλωνάρι αὐτό. Λὲς καὶ εἶχε τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ. Ἐγίνηκε ὁ σύντροφος τοῦ πόνου τῆς ἄρρωστης καὶ τὸ ἀντικείμενο τοῦ γενικοῦ θαυμασμοῦ καὶ τῆς ἀγάπης ὄλων. Τὰ μικρὰ χεράκια μὲ τὸ θερμόμετρο—τὰ χεράκια τῶν ἀδελφῶν—καθὼς ἀπλώνοντο πρὸς τὸ κρεββάτι τῆς ἄρρωστης ἐχαίδευαν τὸ φουντωμένο κλωνάρι καὶ οἱ νεαροὶ γιατροὶ καθὼς ἔμπαιναν στὸ θάλαμο ἐρωτοτροποῦσαν βιαστικά καὶ μὲ φευγαλέες ματιᾶς μὲ τὸ ποίημα αὐτὸ τῆς πασχαλιᾶς.

Ὅριστε ἓνα εἶδος πολυτελείας καὶ κάτι περιττὸ, πού ἀποκλύπτει μιὰ ξεχωριστὴ ψυχὴ καὶ ἐπιβάλλει τὸν δικό του κόσμον, τὸν βουβὸ ἀλλὰ καὶ τὸν ὠραῖο, στὸ περιβάλλον ἑνὸς ζωντανοῦ καὶ κινούμενου κόσμου. Εἶναι ἡ ἀποστομωτικὴ ἀπάντησις σὲ ὄσους ζητοῦν νὰ στενέψουν τὴ ζωὴ μέσα στὰ περιορισμένα ὄρια τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων καὶ ἀπαραιτήτων. Ἐνα κλωνάρι ἀνθισμένης ἀμυγδαλιᾶς ἢ φουντωμένης πασχαλιᾶς, περιττὸ στὴν ἐπιφάνειά του, μπαίνει κυριαρχικὰ στὴ ζωὴ καὶ δημιουργεῖ τὸ πλαίσιο, μέσα στὸ ὁποῖον συμπληρῶνεται ἡ ζωὴ αὐτή. Ὁ συνδυασμὸς τῶν χρωμάτων, τῆς ὁμορφιάς καὶ τοῦ ἑλαφροῦ ἀρώματος ἑνὸς λουλουδιοῦ συνθέτει αὐτὸς μιὰ ψυχὴ, πού κινεῖται σὰν τὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου. Εἶναι ἡ τετάρτη μέρα πού τὸ κλωνάρι αὐτὸ μὲ τὸ Πασχαλινὸ ἄνθος παραμένει ὁλόδροσο ἀκόμη στὸ ἴδιο μέρος καὶ στὸ ἴδιο βάζο. Μὲ τὰ μάτια τὰ δικά του, πού εἶναι τὰ μάτια τῆς ψυχῆς του, ἀντικρῦζει καὶ αὐτὸ τὴν ἄρρωστη πού σιγοπεθαίνει ἐπάνω στὸ κρεββάτι της. Κανεὶς δὲν σκέφθηκε νὰ τὸ μετακινήσῃ. Ἡ ἀτμόσφαιρα καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐσυνήθισαν τὴν σιωπηλὴ παρουσία του. Αὐτὸ τὸ περιττὸ στὴ ζωὴ κατάρθρωσε νὰ δημιουργήσῃ τὸ αἶσθημα τοῦ ἀπολύτου ἀναγκαίου καὶ ἀπαραιτήτου. Σφικτοδέθηκε μὲ τὴν ἐποχὴ, τὸ περιβάλλον καὶ τὴν ψυχοσύθεσι τῶν ἀνθρώπων. Ἡ σερβιτόρισσα πού ἀκουμπᾷ τὸν δίσκο μὲ τὰ φαγητὰ ἐπάνω στὸ ἴδιο τραπέζι εὐλαβεῖται τὴν ἀμάραντη ἀκόμη πασχαλιὰ καὶ κάποιες στιγμὲς, μερικά εὐγενικὰ παρθενικὰ χεράκια, ἀπλώνονται σιγὰ σιγὰ γιὰ νὰ δροσίσουν τὸ κλωνάρι μὲ καινούργιο δροσερότερο νεράκι. Αὐτὴ ἡ ἀγάπη πρὸς τὸ ὠραῖο περιττὸ εἶναι ἔμφυτη καὶ μὲ βαθεῖες ρίζες στὴν ἀνθρώπινη ὑπαρξι. Ἡ πολεμικὴ περίδος μᾶς εἶχε δώσει δείγματα καταπληκτικά. Καὶ οἱ τραγικὲς στιγμὲς πού ἐγνωρίσαμε μᾶς ἐγνώρισαν τὰ ψυχικὰ μας συναισθήματα γιὰ πράγματα ἄψυχα, πού τόσο μολαταῦτα εἶχαν σφιχτοδεθῆ μὲ τὴν ὑπαρξί μας. Μιὰ γλάστρα ἀνθισμένου βασιλικοῦ, ἓνα ξύλινο κλουβὶ μὲ κάπιοι πουλί, κάτι πού θὰ ξέφευγε τὴ μνήμη μας μέσα σὲ μιὰ ἀνάτα-

ραχή καὶ σὲ μιὰ πομπή κατατρεγμένων ἀνθρώπων βρέθηκαν ξαφνικὰ στὰ χέρια καὶ τὴν ἀγκαλιὰ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, σὰν προσφιλεῖς ὑπάρξεις καὶ σὰν μικρὲς ζωές, ποὺ ἔπρεπε νὰ σωθοῦν κι' αὐτὲς καὶ νὰ ἀκολουθήσουν τὴν τύχη ἐκείνων ποὺ τὶς ἀγάπησαν. Στὴν σκληρὴ πραγματικότητα, ποὺ ἔχουν δημιουργήσει οἱ σημερινὲς συνθήκες, ὑπάρχει πάντοτε κάποιον μισανοιγμένο παραθυράκι, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ὀρμᾷ σὰν μιὰ πνοὴ δροσιᾶς χαρᾶς καὶ ἀνακουφίσεως ἡ ζωὴ τῶν πραγμάτων ἔστω καὶ τῶν περιπτῶν, ποὺ εἶναι πλαισιωμένα πάντοτε μὲ μιὰ ὁμορφιά, ποὺ διετήρησε τὴν ἀγνότητά της. Τὸ κλωνάρι τῆς φουντωμένης πασχαλιᾶς στὸ νοσοκομειακὸ θάλαμον ἀπόδειξις τῆς μεγάλης αὐτῆς ἀλήθειας..

Ὁ θάνατος ἀπλώσε τὴν πνοὴ του ἐπάνω στὴν ἄρρωστη γυναῖκα τοῦ νοσοκομειακοῦ θαλάμου. Μιὰ πνοὴ ἀπολυτρωτικὴ, ποὺ ἔδωκε τέλος σὲ μιὰ ζωὴ βασάνων καὶ μαρτυριῶν. Ἔτσι ὁ θάνατος, ἀφοῦ τὸν ὑπέμεινε καὶ ὁ Χριστὸς καὶ ἀφοῦ καὶ ὁ ἴδιος ἐγνώρισε τὴν ψυχρότητα τοῦ τάφου κάτω ἀπὸ τὴν βαρεῖα πέτρα τὴν σφραγισμένη ἀπὸ τὴν ταπεινότητα καὶ σκληρότητα τῶν μικρῶν καὶ τῶν εὐτελῶν, ἐγίνε ἀπολύτρωσις. Γύρω ἀπὸ τὸ κρεβάτι, ἐπάνω στὸ ὁποῖο παρέδιδε τὴν ψυχὴ της ἡ ἄρρωστη γυναῖκα ἀπλώθηκαν βόγγοι καὶ λυγικὰ κλάμματα. Καὶ ταυτόχρονα μασάθηκε καὶ τὸ κλωνάρι τῆς πασχαλιᾶς. Ἐπεσαν τὰ ἄνθια της καὶ ἡ ψυχὴ της — ἡ ψυχὴ τοῦ περιπτοῦ — ἔσμιξε θὰ ἔλεγες μὲ τὴν ψυχὴ τῆς πολυαγαπημένης νεκρῆς πλέον γυναίκας. Ἡ ἀτμόσφαιρα ἔμοσχοβόλησε. Ἦταν τὰ μῦρα δύο ψυχῶν, ποὺ στάθηκαν τόσο συγγενικὲς καὶ τόσο σφικτοδεμένες στὶς ἡμέρες αὐτὲς τοῦ πόνου καὶ τῆς ἀγωνίας.

ΒΑΣ. ΗΛΙΑΔΗΣ

«Ὡς τῶν αἰγμαλώτων ἐλευθερωτῆς, καὶ τῶν πτωχῶν ὑπεράσπιστῆς, ἀσθενούντων ἰατρός, βασιλέων ὑπέρμαχος, τροπαιοφόρε μεγαλομάρτυς Γεώργιε, πρέσβευε Χριστῶ τῷ Θεῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν».

Ἄπολυτίκιον, Ἦχος δ'.

«Γεωργηθεὶς ὑπὸ Θεοῦ ἀνεδείχθης, τῆς εὐσεβείας γεωργὸς τιμιώτατος, τῶν ἀρετῶν τὰ δράγματα συλλέξας σεαυτῷ· σπεύρας γὰρ ἐν δάκρυσιν, εὐφροσύνη θερίζεις· ἀθλήσας δὲ δι' αἵματος, τὸν Χριστὸν ἐκομίσω· καὶ ταῖς πρεσβείαις Ἁγίε ταῖς σαῖς, πᾶσι παρέχεις πταισμάτων συγχώρησιν».

Κοντάκιον, Ἦχος δ'.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟΝ «ΕΥΕΡΓΕΤΙΝΟ» Ἡ «ΣΥΝΑΓΩΓΗ ΗΘΙΚΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΩΝ»

Τὸν ὀκνηρὸ καὶ τὸν ἀργὸ δὲν τὸν ἀγαπᾷ ὁ Θεός.
Συμβουλὲς τοῦ Ἀββᾶ Ἡσαΐα γιὰ τὴν ὁμαδικὴν ἐργασία.

Δυὸ Ἀββάδες, ὁ Ἀββᾶς Ἀμώης κι' ὁ Ἀββᾶς Βιτίμιος ἐπήγανε, σύναυγα ἀκόμη καὶ μόλις ἐχάραζεν ἡ ἡμέρα, νὰ ἴδουνη τὸν πολυφημισμένον Ἀββᾶν Ἀχιλᾶ. Κι' ὅταν ἐφθάσανε κοντά του τὸν βρήκανε νὰ ἐργάζεται καὶ νὰ πλέκη ψάθες.

Τὸν παρακάλεσαν λοιπὸν νὰ τοὺς εἰπῆ κάποιο πνευματικὸ λόγο, ἀπὸ τὸν ὁποῖο νὰ ὠφεληθοῦνε· κι' αὐτὸς τοὺς εἶπε.

— Τὶ νὰ σᾶς εἰπῶ; Ἐγὼ ἀπὸ χθὲς τὸ βράδυ, ἕως αὐτὴ τῆ στιγμῆ, ἔπλεξα εἴκοσι ὄργυες ψάθα. Καὶ φυσικὰ δὲν μοῦ χρειάζεται τόση, γιὰ νὰ πάρω τὸ καθημερινό μου. Τῶκαμα ὁμως, μήπως θυμώση ὁ Θεὸς ποὺ θὰ καθόμουνα ἀργός, καὶ μὲ ἐλέγη, καὶ μοῦ εἰπῆ· — Γιατί δὲν δουλεύεις, ἀφοῦ εἶσαι γερὸς καὶ ἀφοῦ τὸ μπορεῖς; Γι' αὐτὸ λοιπὸν δουλεύω· καὶ βάζω στὴ δουλειὰ ποὺ κáνω ὅλη μου τὴ δύναμη.

Κι' αὐτοί, ὅταν τὰκουσαν αὐτά, ὠφεληθῆκανε κι' ἐφύγανε...

*

Ἐνας ἄλλος ἀδελφὸς ἐπῆγε στὸ ὄρος Σινᾶ πρὸς τὸν Ἀββᾶ Σιλουανό. Κι' ὅταν εἶδε τοὺς ἀδελφοὺς τῆς Λαύρας νὰ δουλεύουνη, εἶπε στὸ Γέροντα· — Νὰ μὴ δουλεύετε, γιὰ πράγματα μάταια, καὶ γιὰ νὰ παίρνετε τροφές, ποὺ εἶναι ὑλικές καὶ φθαρτές. «Ἡ Μαρία, καθὼς εἶπεν ὁ Σωτῆρας μας, ἐδιάλεξε τὴν ἀγαθὴ μερίδα».

Τότε ὁ Γέροντας εἶπε στὸ μαθητὴ του Ζαχαρία· — Δῶσε στὸν ἀδελφὸ ἓνα βιβλίον, καὶ βάλε τον σ' ἓνα κελλί, ποὺ νὰ μὴ ἔχη τίποτε μέσα. Κι' αὐτὸς τῶκαμεν, ἔπως τὸν ἐπρόσταξεν ὁ Γέροντας.

— Ὅταν λοιπὸν ἐφθασε τὸ μεσημέρι, ὁ ἀδελφὸς ποὺ εἶχεν ἔλθει ἀπὸ τὴν ξενιτειὰ ὀλοένα κύτταζε καὶ εἶχε τὸν νοῦ του στὴν πόρτα, μήπως ἔλθῃ κάποιος καὶ τὸν προσκαλέσῃ γιὰ φαγητό. Ἐπερνοῦσεν ὁμως ἡ ὥρα καὶ δὲν ἐφαινότανε κανεὶς. Τότε ἐδυσονασχέτησε, καὶ σηκώθηκε καὶ πῆγε πρὸς τὸν Ἀββᾶ καὶ τοῦ εἶπε· — Δὲν μοῦ λές, Ἀββᾶ μου, οἱ ἀδελφοὶ δὲν ἐφάγανε σήμερα; Κι' ὁ Γέροντας τ' ἀπάντησε. — Ναί, ἐφάγανε. Κι' ὁ ἀδελφὸς τοῦ εἶπε· — Τότε γιατί δὲν μὲ προσκαλέσατε κι' ἐμένα; Καὶ τ' ἀποκρίθηκε ὁ Γέροντας — Σὺ εἶσαι ἓνας ἄνθρωπος πνευματικὸς, καὶ δὲν ἔχεις διόλου ἀνάγκη ἀπὸ

τὰ φαγητὰ αὐτά! Ἐμεῖς ὁμως εἴμαστε ἄνθρωποι σαρκικοί καὶ ὑλικοί, καὶ θέλομε νὰ φᾶμε, καὶ γιὰ τὸν λόγον αὐτὸν κι' ἐργαζόμεστε. Σὺ ὁμως ἐδιάλεξες τὴν «ἀγαθὴ μερίδα», κι' ὅλη τὴν ἡμέρα διαβάζεις· κι' οὔτε σὲ γνοιιάζει διόλου γιὰ τὰ ὑλικά φαγητὰ...

Αὐτὸς τότες, ὅταν ἄκουσεν ἀπὸ τὸν Γέροντα τὰ λόγια αὐτά, τοῦβαλε μετάνοια καὶ τοῦ εἶπε — Συγχώρεσέ με Ἄββᾶ μου. Κι' ὁ Γέροντας τ' ἀπάντησε — Νὰ ξέρης πὼς καὶ ἡ Μαρία ἔχει ἀνάγκη τῆς Μάρθας· γιατί, χάρις στὴ Μάρθα ἐγκωμιάζεται καὶ ἡ Μαρία...

*

Διηγοῦνται γιὰ τὸν Ἄββᾶ Ἰωάννη τὸν ἐπιλεγόμενον Κολοβό, πὼς ὅταν ἦταν μικρὸς ἀκόμη στὰ χρόνια, εἶπε στὸ μεγαλύτερο ἀδελφὸ του — Ἦθελα νὰμαι κι' ἐγὼ σάν τοὺς Ἀγγέλους, πού δὲν ἔχουνε καμμιά δουλειὰ καὶ καμμιά σκοτούρα, παρὰ ἀπὸ τὸ πρωὶ ὡς τὸ βράδυ ὕμνολογοῦνε καὶ δοξάζουνε τὸ Θεό.

Καὶ χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ, ἔβγαλε τὰ ρούχα πού φοροῦσε, καὶ τράβηξε γιὰ τὴν ἔρημο· κι' ἀφοῦ ἔμεινεν ἐκεῖ μιὰ βδομάδα, ξαναγύρισε στὸν ἀδελφὸ του. Μόλις τὸ λοιπὸν ἐκτύπησε τὴν πόρτα τοῦ κελλιοῦ του, τὸν ἄκουσεν ἐκεῖνος καὶ τὸν ἐρώτησε πρὶν νὰ τ' ἀνοίξῃ. — Ποιὸς εἶσαι; Κι' ἐκεῖνος τ' ἀποκρίθηκε

— Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἰωάννης, ὁ ἀδελφός σου. Κι' ἐκεῖνος τοῦ ξαναποκρίθηκε ἀπὸ μέσα καὶ εἶπε — Ὁ Ἰωάννης εἶπες ὁ ἀδελφός μου; μὰ αὐτὸς ἐγένηκεν Ἄγγελος κι' ἔπαψεν ἀπὸ καιρὸ νὰ εἶναι ἄνθρωπος... Κι' ἐκεῖνος ἀπέξω τὸν παρακαλοῦσε καὶ τοῦλεγε. — Δὲν εἶναι ἀλήθεια... ἀνοίξέ μου... ἐγὼ εἶμαι... Μὰ δὲν τ'άνοιξε, κι' ἔμεινεν ὀλο-νυκτὶς ἀπέξω καὶ καταταλαιπωρήθηκε.

— Τὸ πρωὶ λοιπὸν πού τ'άνοιξε τοῦ εἶπε — Ὡστε εἶσαι ἀκόμη ἄνθρωπος; Μάθε λοιπὸν, ἀφοῦ εἶσαι πράγματι, πὼς εἶναι ἀπαραίτητο νὰ δουλεύῃς, γιὰ νὰ τρέφῃσαι καὶ γιὰ νὰ κερδίζῃς τὸ ψωμί σου.

Καὶ ὁ Ἰωάννης τοῦβαλε μετάνοια καὶ τοῦ εἶπε. — Συγχώρησέ με, ἀδελφέ μου.

*

Ὁ Ἄββᾶς Ἡσαΐας ἔλεγε γι' αὐτοὺς πού ξενοδολεύουνε.

Ὅταν κανεὶς πάῃ σὲ μεροδούλι καὶ γιὰ ξενοδοουλιὰ, πρέπει νὰ κυττάζῃ μονάχα τὸν ἑαυτό του· καὶ νὰ μὴ γνοιιάζεται τί κάνουν οἱ ἄλλοι γύρω του. Ἄν δηλαδὴ ἕνας ἔκαμε περισσότερη δουλειὰ ἀπὸ τὴ δική του, ἢ ἂν κάποιος ἄλλος ἐξεπέρασε τὸ γείτονά του.

Μὰ οὔτε καὶ νὰ διατάζῃ καὶ νὰ δίνῃ ὁδηγίες σὲ κανένα, χωρὶς νὰ τὸν ρωτοῦνε. Ἔστω κι' ἂν δῆ τίποτε στραβό. Δὲν εἶναι σωστὸ

νά εἶπῃ:— "Ε, ποῦ πᾶς; τὴν ἐχάλασες τὴ δουλειά, ἀλλὰ νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ ἀποτελειώσῃ τὸ ἔργον του, ὅπως αὐτὸς θέλει. "Αν ὁμως τοῦ εἶπῃ ἐκεῖνος — Κάμε μου τὴ χάρη, ἀδελφέ μου, καὶ ὀδήγησέ με, πῶς νὰ τὸ κάνω, ἄς τὸν δασκαλέψῃ μὲ προθυμία μεγάλη. "Αν δὲν τὸ κάνῃ αὐτό, κι' ἐνῶ ξέρει, τοῦ λέει πῶς δὲν ξέρει, αὐτὸ δείχνει, πῶς δὲν ἔχει τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ μέσα του, ἀλλὰ εἶναι μοχθηρὸς καὶ κακός. Κι' ἕνας πάλι ποῦ δὲν τὴν ξέρει καλὰ τὴ δουλειά, ἄς μὴ ντρέπεται· μόνον ἄς λήῃ συνεχῶς σ' ἕναν ἄλλο ποῦ τὴν ξέρει — Κάμε μου τὴ χάρην, ἀδελφέ μου, καὶ κύτταξε νὰ ἰδῆς, αὐτὸ ποῦ κάνω εἶναι καλό;

"Αν πάλι δουλεύετε πολλοὶ μαζί, καὶ τυχὸν ἕνας ἀπὸ ὅλους λιγοθυχήσῃ καὶ σταματήσῃ ἀπὸ τὴ δουλειά, κανεὶς ἄς μὴν τὸν κατακρίνῃ γι' αὐτό· ἀλλὰ νὰ κυττάζῃ ὁ καθένας νὰ τοῦ φαίνεται περισσότερον ἀκόμη εὐχάριστος. Κι' ἂν βλέπῃς πῶς κάποιος εἶναι ἀνήμερος ν' ἀποδώσῃ ἔργο, δὲν πρέπει στὰ κρυφὰ ἐσύ νὰ τὸν ξεσυνερίζεσαι, καὶ νὰ βάζῃς τὰ δυνατά σου νὰ βγάλῃς ἐσύ περισσότερη δουλειά. Μόνον νὰ προχωρῆς καὶ νὰ συνεχίζῃς ἡρεμα τὸ ἔργο σου, χωρὶς νὰ μετράς στὸ τέλος τῆς ἐβδομάδας, οὔτε τί ἔκαμες ἐσύ, οὔτε τί ἔκαμεν ὁ γείτονάς σου. Γιατί τὸ ἀντίθετο εἶναι βαρβαρότητα καὶ ἀγροικία.

Κι' ἂν δοῦμε πῶς ἕνας ἀδελφός μας ἔχει κάποιον ἐλάττωμα, ἢ κι' ἂν τυχὸν ἀκούσωμε ἀπὸ κανέναν ἄλλον τίποτα σχετικό, ἄς τὸ κρατᾶμε μέσα μας· καὶ ποτέ μας ἄς μὴ τὸ ξεστομίζῃ στοὺς ἄλλους. Γιατί ἂν πραγματικὰ ἔχῃς σύνεση, αὐτὸ εἶναι θάνατος γιὰ τὴν ψυχὴ σου...

**Στὰ κοινόβια δὲν ἤμποροῦσε νὰ ἔχῃ κανεὶς τίποτα.
Κι' ὁ παραβάτης ἐτιμωροῦντανε.**

Ὁ Γρηγόριος ὁ Διάλογος διηγίεται, πῶς ἕνας μοναχός, ποῦ τὸν ἔλεγαν Ἰούστο, καὶ ποῦ ἤξερε καλὰ τὴ γιαιτρικὴ τέχνη, ὅταν ἦταν ἀκόμη στὸ Μοναστήρι, ἔμενε κι' αὐτὸς ἐκεῖ. Καὶ πῶς δὲν περνοῦσε σχεδὸν ἡμέρα ποῦ νὰ μὴν τὸν γιατροπορέψῃ, ἐπειδὴ εἶχεν ἀσθενικὴ κράση καὶ ἦτανε διαρκῶς ἄρρωστος.

— Ἀρρώστησε λοιπὸν κι' αὐτὸς βαρεῖα καὶ ἦτανε σχεδὸν στὰ στερνά του· τὸν ὑπηρετοῦσε δὲ καὶ τὸν συμπαραστέκε ἕνας γνήσιος ἀδελφός του, ποῦ τὸν ἔλεγαν Κοπιόσο· ποῦ ζῆ ἀκόμη καὶ τώρα, καὶ κάνοντας τὸ γιατρὸ στὴν πολιτεία, ἐξοικονομᾷ τὴ ζωὴ του.

Ὅταν λοιπὸν ὁ ἄρρωστος ἐκατάλαβε πῶς πλησιάζει τὸ τέλος του, ἐφανέρωσε στὸν ἀδελφὸ του αὐτὸν Κοπιόσο, ὅτι ἔχει κρυμμένα στὸ κελλί του χρυσᾶ νομίσματα. Μὰ καὶ οἱ ἀδελφοὶ τῆς Μουῆς, ποῦ ἐφαχούλεψαν προσεκτικὰ κάθε γωνιὰ τοῦ κελλιοῦ του στὸ διάστημα τῆς ἀρρώστειας του, βρήκανε, κρυμμένα κάπου ἐκεῖ, τρία χρυσᾶ νομίσματα, καὶ ἤλθανε καὶ μοῦ τὸ ἀναγγεῖλανε παρευθύς.

Ὅταν ἔμαθε λοιπὸν τὴν ἀμαρτία καὶ τὴν παράβαση αὐτὴ τοῦ

ἀδελφοῦ, πού ζοῦσε στοῦ Κοινόβιό μας, δὲν μπόρεσα νὰ τὸ βαστάξω. Γιατὶ ὁ κανόνας τοῦ μοναστηριοῦ μας ἦτανε αὐστηρότατος· κι' ἀπαγόρευε στοὺς ἀδελφούς νάχουνε καὶ τὸ παραμικρὸ ξεχωριστὸ δικό τους, γιὰ νὰ ζοῦνε ἔτσι ὅλοι τους σὰν πραγματικὰ ἀδέλφια.

Λυπήθηκα λοιπὸν κατάκαρδα κι' ἐσκεπτόμουνα τί θάπρεπε νὰ κάνω· καὶ γιὰ νὰ καθαρισθῆ ἀπὸ τὴν ἁμαρτία του ὁ ἀδελφός πού πέθαινε· μὰ καὶ γιὰ νὰ φοβηθοῦνε καὶ νὰ παραδειγματισθοῦνε καὶ οἱ ὑπόλοιποι ἀδελφοί. Ἐφώναξα λοιπὸν τὸν κελλάρη τοῦ Μοναστηριοῦ καὶ τοῦ εἶπα· — Νὰ πᾶς, καὶ νὰ παραγγεῖλῃς ἀπὸ μέρους μου, κανένας ἀδελφὸς νὰ μὴν πατήσῃ πλέον στοῦ κελλὶ του, καὶ νὰ μὴν ἀκούσῃ λόγου συμπονετικὸ ἀπὸ τὸ στόμα κανενός. Κι' ἂν τὴν

ώρα πού ψυχομαχᾷ φωνάζῃ καὶ ζητᾷ κοντὰ του τοὺς ἀδελφούς, ὁ σαρκικός του ἀδελφός, ὡς τοῦ εἶπῃ, πὼς κανένας δὲν τὸν πλησιάζει καὶ πὼς ὅλοι ἀνεξαιρέτως τὸν ἔχουνε συχαθῆ, γιὰ τὰ τρία χρυσᾶ νομίσματα πού εἶχε κρυμμένα. Ἴσως, στὴν ὥρα τοῦ θανάτου του, τὸ αἰσθανθῆ αὐτό, σὰν μαχαίρι πικρότατο νὰ σχίζῃ τὴν καρδιά του, καὶ καταφυγῆ ἔτσι, κι' ἐξαγνισθῆ κάπως γιὰ τὴν ἁμαρτία πού ἔκαμε. Ὅταν δὲ πεθάνῃ, νὰ μὴ θάψετε τὸ κορμί του στοῦ μέρος πού θάβονται οἱ ἄλλοι ἀδελφοί, ἀλλὰ ν' ἀνοίξετε λάκκο σ' ἓνα τόπο χιλιοπατημένο καὶ ἀκάθαρτο, καὶ νὰ ρίξετε μέσα τὸ σῶμά του. Καὶ τὰ τρία χρυσᾶ νομίσματα πού εἶχε, νὰ τὰ σκορπίσετε ἐπάνω στοῦ χῶμά του· καὶ νὰ φωνάζετε ὅλοι μαζί. Τὰ νομίσματά σου, ὡς πᾶνε μαζί σου στοῦ χαμοῦ καὶ στοῦν ἀφανισμό. Καὶ ἀφοῦ τὰ κάμετε αὐτὰ, καταχωνιάσετέ τον στὴ γῆ.

Ἐφθασε λοιπὸν, σὲ λίγο, ἡ στερνὴ ὥρα τοῦ Ἰούστου αὐτοῦ· κι' ἐπειδὴ, σὰν γιατρός πού ἦτανε, τὸ αἰσθάνθηκε, ἐφώναζε κοντὰ του, γιὰ βοήθειά του καὶ γιὰ παρηγοριά του, τοὺς ἀδελφούς.

Κανένας ὅμως δὲν τὸν ἐπλησίαζε, κι' ὁ ἀδελφός του ὁ σαρκικός τοῦ ἐφανέρωσε τὴν αἰτία πού γι' αὐτὴν τὸν εἶχανε συχαθῆ ὅλοι τους. Κι' αὐτὸς συναισθάνθηκε τὸ λάθος του κι' ἀναστέναζε βαρεῖα κι' ἐπάνω στ' ἀναστενάγματά του, ἐβγῆκεν ἡ ψυχὴ του ἀπὸ τὸ σῶμά του· καὶ τὸν ἔθαψαν, ὅπως τὸ εἶχα διατάξει. Ὅλοι λοιπὸν οἱ ἀδελφοὶ ἐτρομοκρατηθήκανε ἀπὸ τὴ βαρεῖα τιμωρία πού τοῦκανα· κι' ὁ καθένας ἄρχισε νὰ φανερώνῃ καὶ νὰ βγάξῃ στὴ μέση καὶ τὸ ποιοῦ ἀσήμαντο καὶ μηδαμινὸ πραγματάκι πού εἶχε, πού ὁ νόμος ὅμως τοῦ Μοναστηριοῦ δὲν τοὺς ἐπέτρεπε νὰ τῶχουνε κι' αὐτό· ἐπειδὴ φοβηθήκανε, μήπως τυχὸν βρεθῆ, κι' ἐξ αἰτίας του πάθουνε· κι' αὐτοὶ τὰ ἴδια...

Σὰν ἀπόθανε λοιπὸν ἐκεῖνος καὶ εἶχανε περάσει πλέον τριάντα ἡμέρες, ἄρχισεν ἡ ψυχὴ μου νὰ συμπονᾷ τὸν ἀδελφὸ μας πού πέθανε·

καί μέ πόνο βαρύτατο ἐσυλλογιζόμενα τὸ μαρτύριό του κι' ἐζητοῦσα νάβρω κάποιο τρόπο, γιά νά τόν λυτρῶσω. Ἐφώναξα λοιπόν πάλι τόν οἰκονόμο τοῦ Μοναστηριοῦ καί τοῦ εἶπα, μέ τρόπο σοβαρό. — «Πιστεύω πῶς ἐπέρασεν ἀρκετός ὡς τώρα καιρός, πού ἔχομε ἀποξεχάσει ὄλως διόλου τόν πεθαμένον ἐκείνον ἀδελφὸ μῆς. Χρέος μας ὅμως εἶναι νάχωμε μεγαλοψυχία καί νά μὴ μᾶς ἀπολείπη ποτέ της ἡ ἀγάπη· ἀλλά νά συντρέχωμε σ' ὅτι μπορούμε. Πήγαινε λοιπόν καί παράγγειλε, ἀπὸ σήμερα, ἕως τριάντα ἡμέρες διαρκῶς νά κάνουνε γιά τὴν ψυχὴ του ἀναίμακτη θυσία· καί νά δέωνται γι' αὐτόν» Κι' ἔκαμεν, ὅπως τοῦ εἶπα.

Τριάντα ἡμέρες λοιπόν ἐγινότανε καθημερινῶς θεία λειτουργία· κι' ἔμεϊς, ἐπειδὴ εἶχαμε χίλιες δυὸ ἄλλες ἔγνοιες καί σκοτοῦρες δὲν ἐμετρούσαμε τίς ἡμέρες πού περνούσανε. Κι' ἕνα βράδυ ὁ πεθαμένος ἐφανερῶθηκε στὸν ὕπνο τοῦ ἀδελφοῦ του Κοπιόσου. Κι' αὐτός, ὅταν τόν εἶδε τὸν ἀρώτησε· — Πές μου, ἀδελφέ μου, πῶς βρίσκεσαι πέρα ἐκεῖ; Κι' αὐτὸς τ' ἀποκρίθηκε. — Ἔως χθές, ἤμουνα πάρα πολὺ κακὰ καί ἀσχημα· τώρα ὅμως πλέον εἶμαι πάρα πολὺ καλὰ.

Κι' ὁ Κοπιόσος ἔτρεξεν ἀμέσως στὸ Μοναστήρι καί μᾶς τὸ εἶπε. Καί τότες, ἐλογαριάσαμε προσεκτικὰ τίς ἡμέρες, καί εἶδαμε πῶς τὴν ἡμέραν αὐτὴ συμπληρώθηκαν οἱ τριάντα, πού ἐγινόνταν ἡ θεία λειτουργία, γιά τὴν ἀνάπαψη τῆς ψυχῆς του.

Τὰ Ἐκκλησιαστικὰ καὶ τὰ Μοναστηριακὰ χρήματα καὶ πράγματα εἶναι ἱερά. Πῶς ἐτιμωρήθηκεν ἕνας ἱερόσυλος.

Κάποιος μοναχὸς Θεόδοτος ἀπὸ τὴ Γαλατία, πού ἦτανε ἀδελφὸς στὴν ἱερὴ Μοῦνὴ τοῦ ἀγίου Εὐθυμίου, ἀπὸ συνέργεια καί ὑποβολὴ τοῦ Σατανᾶ, ἔκλεψε ἑξακόσια χρυσᾶ νομίσματα, πού ὁ προηγούμενος τοῦ Μοναστηριοῦ Στέφανος τὰ εἶχεν ἀφιερῶσει στὴ Μοῦνὴ, ἀπὸ τὴν κληρονομίᾳ πού εἶχε πάρει ἀπὸ τὸν ἀδελφὸ του, ὅταν πέθανε, κι' ὅταν ἠγούμενος ἦτανε ὁ Θεωμᾶς ἀπὸ τὴν Ἀπάμεια.

Ἀπὸ τὸ πρῶτ' λοιπόν πού σηκώθηκεν ὁ Θεόδοτος ὑποκρινότανε τὸν ἀγανακτησμένο καί τὸν ὠργισμένο, ἐπειδὴ τάχατες δὲν ἤμποροῦσε νά βρῆ οὔτε τὴν παραμικρὴν ἡσυχία. Ἐξεσηκώθηκε λοιπόν κι' ἔφυγε ἀπὸ τὸ Μοναστήρι, γιατί ἔλαχταροῦσε δῆθεν νά βρῆ ἕνα τόπο, πού νάναϊ ἀπαλλαγμένος ἀπὸ θορύβους καί τελείως ἡσυχος. Ἡ ἀλήθεια ὅμως ἦτανε, πῶς ἤθελε νά ξεφύγῃ καί νά κρύψῃ τὸ χρυσάφι πού ἔκλεψε.

Ἐξεκίνησε λοιπόν γιά τὴν ἀγία Πόλη, καί στὸ ταξίδι του ἐπάνω πρὸς τὰ ἐκεῖ, σὰν ἐφθασεν ἀντίκρυ στὸ Μοναστήρι τοῦ Μοναχοῦ Μαρτυρίου, ἐσταμάτησε σ' ἕνα ἐρημικὸ μέρος· κι' ἀφοῦ ἐπῆρεν ἀπὸ τὴ σακκούλα μέ τὰ χρυσᾶ νομίσματα πενήντα ἀπ' αὐτά, τ' ἄλλα τᾶκρυψε κάτω ἀπὸ μιὰ μεγάλῃ πέτρα. Ὑστερα ἐσημάδεψε καλὰ

τὸν τόπο, κι' ἐξακολούθησε τὴν πορεία του γιὰ τὰ Ἱεροσόλυμα. Ἀπὸ ἐκεῖ ἐνοίκιασε δυὸ ἄλογα, κι' ἀφήνοντας στὸ νοικοκύρη τους ἄρραβῶνα, ἐπῆγε στὴν Ἰόπη καὶ ξαναγύρισε πρὸς τὸ μέρος πού εἶχε κρύψει τὸ χρυσάφι. Ὅταν ἐπλησίασε ὁμῶς — Μεγάλος εἶσαι παντογνώστη μου Κύριε, καὶ μεγάλα τὰ κρίματά σου! — βλέπει ἕνα φίδι ἀπαίσιο καὶ χονδρὸ, σὰν ἕνα μπράτσο, πού ξετρύπωνεν κάτω ἀπὸ τὴν πέτρα· σὰν νὰ τῶχανε βάλει φύλακα, νὰ φυλάγη τὸ χρυσάφι καὶ νὰ μὴν ἀφήνη κανένα νὰ πλησιάσῃ κοντά.

Τὸν ἐκυρίεψε λοιπὸν φόβος, κι' ἔφυγε τρεχάτος καὶ μ' ἀδειανὰ χέρια. Τὴν ἄλλην ἡμέραν ἐξαναπῆγε πάλι. Μὰ τὸ φοβερὸ ἐκεῖνο φίδι, ὄχι μονάχα δὲν εἶχε ξαμακρύνει· ἀλλὰ ἐστεκόντανε ἐκεῖ σὰν φύλακας ἄγρυπνος· κι' ὄχι μόνο δὲν τὸν ἄφηνε νὰ πλησιάσῃ κοντά στὴν πέτρα, παρὰ τοῦ ἐπετέθηκε κι' ὄλα· καὶ τὸν ἐκυνήγησε μάλιστα ἄρκετὸ διάστημα· κι' ἔταξε, πού λέει ὁ λόγος τῆς καρδιάς του, γιὰ νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὸ κυνηγητό του καὶ νὰ γλυτώσῃ!

Τὴν ἄλλη ὁμῶς ἡμέρα ἐξαναπῆγεν ἐκεῖ. Κι' ἀμέσως, σὰν νᾶπενεν ἐπάνω του μιὰ ἀόρατη δύναμη καὶ σὰν νὰ τὸν κτύπησε κανεὶς δυνατὰ μ' ἕνα ρόπαλο στὸ κεφάλι, ἐζαλίσθηκε κι' ἔπεσεν ἀνάσκελα κατάχαμα, κι' ἔμοιαζε σὰν νεκρός. Σ' αὐτὴ λοιπὸν τὴν ἀθλία κατάσταση τὸν βρῆκανε κάποιοι Λαζαριῶτες, πού περνοῦσαν ἀπὸ ἐκεῖ, καὶ τὸν ἐοήκωσαν καὶ τὸν ἐπῆγανε σ' ἕνα νοσοκομεῖο τῆς Ἁγίας Πόλης. Ἐκεῖ ἔμεινε ἄρκετὲς ἡμέρες, χωρὶς νὰ μπορῇ νᾶλθῃ στὰ συγκαλά του. Κι' ἕνα βράδυ — Μεγάλῃ ἢ χάρῃ Σου ἅγιε Εὐθύμιε— βλέπει στὸν ὕπνο του ἕνα σεβάσμιο γέροντα, πού ἔμοιαζε πολὺ θυμωμένους μαζί του· κι' αὐτὸς τοῦ εἶπε; πῶς δὲν θὰ γιαιτρευθῇ, καὶ πῶς δὲν θὰ σηκωθῇ ἀπὸ τὸ κρεβάτι, ἂν δὲν γυρίσῃ πρῶτα στὸ Μοναστήρι τοῦ ἁγίου Εὐθυμίου τὰ χρήματα πού εἶχε κλέψει! Ἔστειλε λοιπὸν κι' ἐφώνασε τὸν ξενοδόχο, πού στὸ ξενοδοχεῖο του ἔμενε, καὶ τοῦ φανέρωσε τὴν κλοπὴ πού εἶχε διαπράξει, καὶ τὸν θερμοπαράκαλεσε νὰ πάῃ νὰ τὰ εἰπῇ αὐτὰ στὸ Μοναστήρι.

Ὅταν λοιπὸν ἐπληροφορήθηκε ὁ Θωμᾶς ὁ ἡγούμενος αὐτὸ πού ἐγίνηκε, ἔστειλεν ἀμέσως ἀνθρώπους του στὴν ἁγία Πόλη· κι' αὐτοὶ ἐβάλανε ἐπάνω σ' ἕνα φορεῖο τὸν Θεόδοτο, καὶ τὸν ἐσήκωσαν γιὰ νὰ τοὺς ὑποδείξῃ τὸν τόπο πού εἶχε κρυμμένο τὸ χρυσάφι. Καὶ πραγματικὰ τὸ βρῆκανε κάτω ἀπὸ τὴν πέτρα, ὅπως τῶχε ἀφήσει.

Καὶ τὸ φοβερὸ καὶ τρομερὸ ἐκεῖνο φίδι — ὦ τοῦ θαύματος! — δὲν ἐξαναφάνηκε πουθενά, σὰν νὰ γνώρισε τοὺς πραγματικὸς κυρίους τοῦ χρυσαφιοῦ, κι' ἐκρύφθηκε στὰ Τάρταρα!

Ἐσήκωσαν λοιπὸν τὸ χρυσάφι, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ λίγα ἐκεῖνα πού εἶχε ξοδέψει ὡς τότε ὁ Θεόδοτος, κι' ἐγύρισαν πίσω στὸ Μοναστήρι. Κι' αὐτὸς ἀπὸ τὴ στιγμὴν ἐκείνη ἐλυτρώθηκε ἀπὸ τὴν ἀρρώστια του κι' ἐγίνηκε τελειῶς καλά.

Ἀπόδοση ΑΝΘΙΜΟΥ ΘΕΟΛΟΓΙΤΗ

ΘΑΥΜΑΤΑ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

Στὸ Τάγμα τῆς Κορέας ὑπηρετοῦσε πρὸ διετίας ἓνας σκληροτραχήλος πολεμιστῆς—ὁ ἀνθυπασπιστῆς Χρῆστος Βέργος— πού δὲν πίστευε παρὰ μονάχα στὴ δύναμι τῶν βαρέων ὄπλων, πού κατηύθυνε καὶ στὴν ἀληθινὰ ἀλόγιστη παληκαριά του.

Ὁ ἀνθυπασπιστῆς Βέργος εἶχε κι' ἓνα τρομερὸ ἐλάττωμα, πού σπάνια συναντᾶται σὲ πολεμιστάς μας: Ἦταν ἓνας ἀδιόρθωτος βλάσφημος. Καὶ ὅλες οἱ βλασφημίες του συγκεντρώνονταν στὴν Παναγία. Ὅταν ξεσποῦσε σὲ βλασφημίες ἀνατρίχιαζαν ὅσοι τὸν ἄκουαν. Οἱ φαντάροι του ἔκαναν τὸ σταυρὸ τους καὶ προσεύχονταν νὰ μὴ τοὺς βρῆ κακὸ. Οἱ ἀνώτεροί του ὄλο καὶ τὸν παρατηροῦσαν καὶ τὸν τιμωροῦσαν ἀκόμη. Ὡς ὅτου μιὰ νύχτα... Ἄλλ' ἄς ἀκούσουμε τὴν ἀφήγησι τοῦ ἰδίου:

— Ἦταν ὄνα ὀλοφάνερο θαῦμα. Τὸ ἔζησα τὴν παγερὴ νύχτα, ξημερώνοντας ἢ 7ῃ Ἀπριλίου τοῦ 1951. Μὲ τὴν διμοιρία μου εἶχα καταλάβει μιὰ πλαγιά σὲ ὕψωμα κοντὰ στὸν 38ο παράλληλο. Ἔως τὰ ξημεράματα ἔμεινα ἄγρυπνος μέσα στὸ ὄρυγμά μου, ἔχοντας κοντὰ μου ἓνα στρατιώτη. Ὅταν ἄρχισε νὰ ροδίζη ἡ αὐγὴ—ὅποτε δὲν ὑπῆρχε πιά φόβος αἰφνιδιασμοῦ μας ἀπὸ τὸν ἐχθρὸ— ἔκλεισα τὰ μάτια μου. Δὲν ἄργησα νὰ κοιμηθῶ. Τότε εἶδα ἓνα ὄνειρο πού μὲ συνετάραξε. Μιὰ γυναίκα στὰ μαῖρα ντυμένη, μὲ ἀγνὴ ὀμορφιά καὶ γλυκυτάτη φωνή, μὲ πλησίασε καὶ μὲ ρώτησε, ἀκουμπώντας τὴ χέρι της στὸν ὄμὸ μου.

— Μὲ θέλεις κοντὰ σου, Χρῆστο;

Ἦνοιωσα μιὰ τέτοια ἀγαλλίασι. Τόση εὐτυχία! Κι' ἀμέσως ἔκανα τόπο καὶ τῆς εἶπα:

— Ἔλα, κοπέλλα μου ... κάθησε κοντὰ μου ... Ποιὰ εἶσαι;

Τότε ἐκεῖνη, ἀλλάζοντας ἔκφρασι καὶ σὲ αὐστηρὸ τόνο μὲ παρατήρησε:

— Γιατί, Χρῆστο, διαρκῶς μὲ βρίζεις;

Ἄρχισα νὰ διαμαρτύρομαι.

— Τ' ὀρκίζομαι ὅτι σὲ βλέπω γιὰ πρώτη φορά. Πῶς εἶναι λοιπόν, δυνατόν νὰ βρίζω μιὰν ἀγνωστὴ μου;

Τότε, πιά αὐστηρά, μοῦ εἶπε:

— Ναί, Χρῆστο. Μὲ βρίζεις. Καὶ ὅμως ἐγὼ εἶμαι πάντα κοντὰ σὲ σένα καὶ σ' ὄλους τοὺς στρατιῶτες τοῦ τάγματος. Γιατί δὲν πηγαίνετε στὸ Πουσάν ν' ἀνάψετε κεριὰ στὰ ἀδέλφια σας ποὺ ἔχουν ταφῆ ἐκεῖ;

Μ' αὐτὴ της τῆ φράσι τινάχτηκα τρομαγμένος. Κοντὰ μου, μὲ τὸ αὐτόματο στὸ χέρι ἦταν στριμωγμένος ὁ στρατιώτης Σταυρὸς Ἀδαμᾶκος καὶ κύτταζε τὸ παιδί σαστισμένο.

— Κύριε ἀνθυπασπιστά, μοῦ εἶπε ὅταν συνῆλθα. Κάτι ἔχεις. Βογγοῦσες καὶ παραμιλοῦσες στὸν ὕπνο σου.

Τοῦ διηγήθηκα τότε τὸ ὄνειρό μου. Μήτε αὐτὸς μπόρεσε νὰ τὸ ἐξηγήσῃ. Καταλήξαμε στὴ γνώμη ὅτι ἦταν ἀποτέλεσμα κούρασης καὶ συζητήσεων, ποὺ εἶχαν γίνει γιὰ τοὺς νεκροὺς μας στὸ νεκροταφεῖο τοῦ Πουσάν. Ἐνῶ ὅμως δίναμε αὐτὲς τὶς ἐξηγήσεις, μὲ ὀλάνοιχτα πλέον μάτια, ξαναβλέπω μπροστά μου τὴν γυναῖκα τοῦ ὄνειρου μου.

— Ἀδαμᾶκο, βάζω μιὰ φωνή. Ἡ γυναῖκα... Αὐτὴ... Νὰ τὴν βλέπεις;

Ὁ Ἀδαμᾶκος προσπαθοῦσε νὰ μὲ καθησυχάσῃ. Ποῦ νὰ προσέξω τὰ λόγια του. Ἡ μαυροφορεμένη γυναῖκα μὲ τὴν ἀγνή ὀμορφιά καὶ τὴν γλυκυτάτη φωνὴ εἶχε σταθῆ κοντὰ μου καὶ μοῦ ἔλεγε:

— Μὴ φοβᾶσαι... Μὴ φοβᾶσαι, παιδί μου. Εἶμαι ἡ Παναγία. Σᾶς προστατεύω ὄλους παντοῦ καὶ πάντοτε. Θέλω ὅμως ἀπὸ σένα νὰ μὴ μὲ βρίσης οὔτε στὶς δυσκολότερες στιγμὲς τῆς ζωῆς σου.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ τῆς διηγήσεως τοῦ θαύματος ὁ Χρῆστος Βέργος ποὺ εἶναι τώρα ὑπολοχαγός, βγάζει τὸ πηλίκιό του, κάνει τὸ σταυρό του καὶ προσθέτει:

— Ἀπὸ τὴν ταραχὴ μου δὲν μπόρεσα νὰ συγκρατηθῶ. Ἔπεσα νὰ φιλήσω τὰ πόδια της. Εἶχε ὅμως ἐξαφανισθῆ μετὰ τὰ τελευταῖα λόγια της. Τότε, ὀλόκληρος ἄνδρας, ἔκλαψα στὶς πιά σκληρὲς στιγμὲς τῆς ζωῆς μου.

ΕΝΑ ΘΑΥΜΑ ΣΤΟ ΜΠΟΥΜΠΕΣΗ

Ένα ἀπὸ τὰ πιὸ ζωντανὰ καὶ πιὸ χαρακτηριστικὰ θαύματα τῆς Παναγίας, ἐξῆσαν οἱ στρατιῶται τοῦ 51ου Ἀνεξαρτήτου τάγματος, στὴν κορυφογραμμὴ τοῦ Ροντένη, δεξιὰ τῆς θρυλικῆς Κλεισούρας, στὸν Ἑλληνοϊταλικὸ πόλεμο. Διοικητὴς τοῦ τάγματος ἦταν ὁ ταγματάρχης τότε Βασ. Πετράκης. Τὸ τμήμα του ἦταν τὸ πιὸ προχωρημένο πρὸς τὴ γραμμὴ τοῦ Μπούμπεση, ποὺ κρατοῦσαν ἀκόμη οἱ Ἴταλοι καὶ εἶχε τὴν ὑποστήριξι τῆς πυροβολαρχίας τοῦ ταγματάρχου κ. Τζήμα, τῆς ὁποίας τὰ κανόνια ἦταν ἀραδιασμένα δεξιὰ ἀπὸ τὸν Ἀῶο καὶ τὸ δρόμο Πρεμετῆς—Χάνι Μπαλαμπάνη καὶ ἀριστερὰ καὶ κάτω ἀπὸ τὸ χωριὸ Τσοῦκα.

Κάθε βράδυ—ἀπὸ τὶς 22 Ἰανουαρίου 1941 καὶ ἔπειτα— καὶ ἀκριβῶς στὶς 9 καὶ 20', βαρὺ Ἰταλικὸ πυροβολικὸ ἄρχιζε βολή, στὸ δρόμο ὅπου ἐκινουῦντο μεταγωγικά μας καὶ ἀκριβῶς μπροστὰ ἀπὸ τὴν εἴσοδο τῆς στενωποῦ τῆς Κλεισούρας. Ἐπίσης στὶς θέσεις ποὺ κρατοῦσε τὸ τάγμα τοῦ κ. Πετράκη.

Τὸ κακὸ ποὺ στοίχιζε καὶ ἐκνευρισμὸ καὶ ἀπώλειες στοὺς πολεμιστὰς μας, κρατοῦσε ἐπὶ ἡμέρες. Τοῦ κάκου ἢ ἀεροπορία μας ἀγωνιζόταν νὰ ἀνακαλύψῃ τὴ θέσι ἀπὸ τὴν ὁποία ἀνέπτυσσε τὴν νυκτερινὴ του δρᾶσι τὸ βαρὺ Ἰταλικὸ πυροβολικὸ. Τοῦ κάκου ἐξαπολύθηκαν τολμηροὶ ἀνιχνευταὶ τῶν ἐμπροσθοφυλακῶν μας, ἀπὸ τὰ ὑψώματα τοῦ Ψάρι, ἐπὶ τῆς Τρεμπεσίνας καὶ στὴν κοιλάδα κοντὰ στὸ χάνι Μπαλαμπάνη, σὲ μεγάλο βάθος ἐντὸς τῶν Ἰταλικῶν γραμμῶν. Ἀεροπόροι καὶ ἀνιχνευταὶ ἐπέστρεφαν πάντοτε ἄπρακτοι. Ἔτσι ἔγινε δεκτὸ ὅτι τὰ Ἰταλικά βαρέα πυροβόλα μετακινουῦντο κάθε βράδυ ἐκ τῶν μετόπισθεν καὶ ἀφοῦ ἐκτελοῦσαν τὴν ἀποστολὴ τους, μεταφέροντο νύκτα πάλι στὴ βάσι τους. Ἡ ἐξήγησις ὅμως αὐτὴ δὲν ἦταν ἀρκετὴ νὰ ὀδηγήσῃ εἰς ἐξουδετέρωσιν τῶν τόσων καταστρεπτικῶν συνεπειῶν, ποὺ εἶχε ἡ δρᾶσις τοῦ βαρέος Ἰταλικοῦ πυροβολικοῦ. Ἔπρεπε νὰ ἐντοπισθοῦν οἱ θέσεις τους καὶ ἐκεῖ νὰ ὑποχρεωθοῦν εἰς σιγὴν, ἀπὸ τὸ πυροβολικὸν μας καὶ τὴν ἀεροπορίαν μας.

Και ἔγινε τὸ θαῦμα τῆς Παναγίας. Τὸ ἐξήσαν ὅλοι οἱ πολεμισταὶ τοῦ 51ου ἀνεξαρτήτου τάγματος, ψηλά στὴν κορυφογραμμὴ τοῦ Ροντένη.

Ζημέρωνε ἡ 10η Φεβρουαρίου. Ὁ ταγματάρχης γύριζε ἀπὸ θέσι σὲ θέσι καὶ ἐπιανε συζήτησι μὲ τοὺς πολεμιστάς του. Στις 9 καὶ 20' ἔλαμψεν ὁ οὐρανὸς στὸ βάθος, πίσω ἀπὸ τὶς κορυφῆς Μπούμπεση.

Ἦταν ἡ λάμψις τῶν Ἰταλικῶν κανονιῶν. Σὲ λίγο ἀκούστηκε ἡ ὁμοβροντία τους. Ἐντελῶς αὐθόρμητα καὶ ὀλόψυχα καὶ ἐνῶ συνεχίζοντο πλέον οἱ ὁμοβροντίες τῶν Ἰταλικῶν βαρεῶν πυροβόλων, ὁ ταγματάρχης Πετράκης φώναξε:

— Παναγία μου βοήθησέ μας. Σῶσε μας ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς δαίμονες...

Κι' ἀμέσως στὸ βάθος, πρόβαλε ἕνα σύννεφο σκοτεινὸ. Σιγὰ-σιγὰ διεγράφη σὰν φωτοστέφανο. Καὶ κάτω ἀπὸ αὐτὸ μὲ ἄλλα μικρὰ ἀσημόχρωμα συννεφάκια, διεγράφη ἡ μορφή τῆς Παναγίας. Τὴν εἶδαν ὅλοι στὸ τάγμα. Καὶ ρίγησαν. Καὶ ἔχασαν πρὸς στιγμὴν τὴ λαλιά τους...

Αὐτὸ τὸ ὄραμα ἄρχισε νὰ γέρνη ἀπὸ τὰ οὐράνια πρὸς τὴ γῆ. Ἔως ὅτου στάθηκε σὲ μιὰ θέσι, σὲ ἕνα φαράγγι ἀνάμεσα σὲ δύο ὑψώματα τοῦ Μπούμπεση.

— Θαῦμα! Βροντοφώνησε ὁ ταγματάρχης. Θαῦμα! Θαῦμα! ἐπανελάβαν οἱ στρατιῶτες καὶ σταυροκοπήθηκαν. Ἀμέσως ἕνας σύνδεσμος ἔφυγε γιὰ τὸν ἀνθυπολοχαγὸ Ἰ. Σκούρα, τὸν παρατηρητὴ τῆς πυροβολαρχίας τοῦ Τζήμα, μὲ σημεῖωμα τοῦ ταγματάρχη Πετράκη. Τοῦ ἔδιδε μὲ αὐτὸ τὴ θέσι ποῦ ἔπρεπε νὰ βάλῃ τὸ πυροβολικὸ μας. Πράγματι ἐντὸς 10' ἄστραψαν καὶ βρόντησαν τὰ κανόνια μας. Καὶ ἐντὸς 20' ἐσίγησαν τὰ Ἰταλικά κανόνια. Οἱ ὀβίδες μας ἐπέτυχαν ἀπολύτως τὸν στόχο.

Ο ΣΤΑΥΡΟΣ ΤΟΥ κ. ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΣ

Σὲ μιὰ διακοπὴ συνεδριάσεως, μιᾶς ἀπὸ τὶς τελευταῖες μεγάλες δίκες, ὁ Εἰσαγγελεὺς κ. Λυμπέρης Παπανδρέου, μοῦ διηγήθηκε τὰ ἐξῆς, ὅταν πρόσεξε ὅτι εἶχα στὸ λαιμὸ μου ἕνα σταυρό.

Μοῦ ἔδειξε ἓνα σταυρὸ ποῦ φοροῦσε κ' αὐτὸς στὸν λαιμὸ του καὶ μοῦ εἶπε:

— Αὐτὸς ὁ Σταυρὸς μοῦ ἔσωσε τὴ ζωή. Χωρὶς αὐτὸν θὰ ἦμουν ἤδη, ἀπὸ τὸν χειμῶνα τοῦ 1943 νεκρὸς. Ἦταν ἡ περίοδος κατὰ τὴν ὁποίαν ὅποιος ἔπεφτε στὰ χέρια τῶν Γερμανῶν καὶ ὠδηγεῖτο εἰς τὸ ἄντρον τῶν βασανιστῶν των, εἰς τὴν ὁδὸν Μέρλιν, δὲν ἔφευγεν ἀπὸ αὐτὸ παρὰ διὰ τὸ νεκροταφεῖον. Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ συνελήφθη καὶ ἐγώ. Εἶχα κατηγορηθῆ ἀπὸ ἓνα ἀνώτατον ὑπάλληλον τοῦ Δήμου Πειραιῶς—ὄργανον τῶν Γερμανῶν — καὶ ἓνα Δήμαρχον Συνοικισμοῦ τοῦ Πειραιῶς ὡς... Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς τῶν κομμουνιστῶν, διότι καὶ τοὺς δύο αὐτοὺς κυρίους συνέλαβα διὰ κατάχρήσεις τροφίμων, ἀπὸ ἐκεῖνὰ ποῦ διετίθεντο διὰ τοὺς πεινασμένους. Ἡ ἄρνησις τὴν ὁποίαν ἀντέτασσα εἰς κάθε «κατηγορῶ» ἐξηγῆριωσε τοὺς ἀνακριτὰς μου.

Ἔτσι παρεδόθη εἰς βασανιστήρια. Τὴν τρίτην ἡμέραν τοῦ μαρτυρίου μου ὠδηγήθη εἰς ἓνα εὐρύχωρον δωμάτιον. Εἰς αὐτὸ ὑπέστην τὰ πάνδεινα. Παρήλασαν καὶ πέντε γιγαντώσωμοι βασανισταί, καθένας τῶν ὁποίων ἐξήντηλησεν ὅλας τὰς δυνάμεις του ἐπάνω μου. Σιγὰ-σιγὰ ἄρχισα νὰ αἰσθάνωμαι, ὅτι σὲ λίγο θὰ ἔμενα νεκρὸς ἐκεῖ. Μετὰ τοὺς γιγαντώσωμους βασανιστὰς μὲ παρέλαβεν ὁ ἴδιος ὁ ἀνακριτής. Εἰς μίαν στιγμὴν ἔξαλλος μὲ ἔπιασε μὲ τὰ δύο του χέρια ἀπὸ τὸ λαιμὸ καὶ ἄρχισε νὰ τὸν σφίγγῃ. Ἔνοιωσα ὅτι θὰ πέθαινα ἀπὸ ἀσφυξία. Διέθεσα ὅσας δυνάμεις εἶχα καὶ ἀπηλλάγη ἀπὸ τὰ χέρια του. Ἀμέσως ἄνοιξα, ξεσχίζοντας τὸ πουκάμισό μου, τὸ στήθος. Ἦθελα νὰ ἀναπνεύσω. Δὲν εἶχα σκεφθῆ κὰν τι εἶχα κάμει.

Τὴν ἴδια ὁμως στιγμὴ ἀντίκρυστα τὸν βασανιστὴ μου νὰ γίνεται χλωμὸς. Ἔγινε ἄσπρος ἔπειτα, περισσότερο καὶ ἀπὸ τὸν κάτωσπρο τοῖχο τοῦ δωματίου. Προσπαθοῦσε νὰ σηκώσῃ τὰ χέρια του καὶ δὲν τὸ κατάρθωνε.

Ἄρχισε τότε νὰ κλαίῃ. Ναί. Νὰ κλαίῃ τρομαγμένα καὶ σὰν μικρὸ παιδί. Ἐπειτα ἤλθε κοντά μου, ἔσκυψε στὸ στήθος μου καὶ... Φίλησε αὐτὸν ἐδῶ τὸν σταυρὸ. Ὅμολογῶ ὅτι δὲν πίστευα στὰ μάτια μου γιὰ ὅσα ἔβλεπα.

Σὲ λίγο φώναξε καὶ τοῦ ἔφεραν ἓνα ποτήρι νερό. Μὲ αὐτὸ

ἔπλυνε μόνος του, μὲ τὰ χέρια του, ποῦ τώρα ἐκινουῦντο, τὶς πληγές μου καὶ ἀφοῦ μὲ κάθισε σὲ μιὰ καρέκλα νὰ συνέλθω, ἔφυγε γιὰ νὰ ἐπιστρέψῃ μὲ ἀρκετοὺς συναδέλφους του, μπροστὰ στοὺς ὁποίους ἀφηγήθη τὰ ἐξῆς:

Μόλις ἄνοιξε ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς τὸ στήθος του, ἔλαμψε στὰ μάτια μου σὰν ἀστραπὴ αὐτὸς ὁ μικροῦτσικος σταβρός. Καὶ ἡ λάμψις σχημάτισε ἓνα φλογερὸ «νάϊν» (ὄχι). Τότε ἔνοιωσα τὰ χέρια μου παράλυτα. Τρομοκρατήθηκα ὅπως ἀντιλαμβάνεσθε. Τώρα ποῦ ἔχω συνέλθει, κύριοι, μπορῶ νὰ πῶ ὅτι ὁ Θεὸς βρίσκεται πάντα κοντὰ στοὺς πιστοὺς. Ἐπειτα ἀπετάθη πρὸς ἐμὲ καὶ μοῦ εἶπε:

Θὰ σᾶς παρακαλοῦσα νὰ μοῦ προσφέρετε αὐτὸ τὸ σταβρὸ, γιὰ νὰ μὲ προφυλάσῃ ἀπὸ τὴν ἄδικο κρίσι. Ὅχι ἀπὸ τὸν θάνατο, διότι δὲν τὸν φοβοῦμαι. Ἄλλὰ δὲν εἶμαι ἄξιος... Δὲν πιστεύω ὅπως σεῖς εἰς τὸν Θεόν. Διότι ἐὰν ἐπίστευα...

Καὶ σταμάτησε ἀπότομα τὴ φράσι. Ἔτσι ἀγαπητοὶ μου ἐσώθην ἀπὸ βέβαιον θάνατον, χάρις εἰς τὴν πίστιν μου, κατέληξεν ὁ Εἰσαγγελεὺς κ. Λυμπέρης Παπανδρέου.

Ν. ΚΑΠΙΤΣΟΓΛΟΥ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΑΜΟΥ ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ
ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ

ΤΟΜΟΙ 1—4

ΑΘΗΝΑΙ 1960

Πωλοῦνται εἰς τὰ Βιβλιοπωλεῖα
καὶ εἰς τὰ γραφεῖά μας,
ἀποστέλλονται δὲ καὶ ταχυδρομικῶς,
ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν τελῶν.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Αιδεο. Ἡσούχιον Μπριντζολάκη, Πρινη Μαλεβουζίου Κρήτης. Ἐάν περιορισθῆτε εἰς τὴν δεκαπενταετῆ ὑπηρεσίαν καὶ ἐξέλθετε τῆς ὑπηρεσίας διὰ λόγους ὑγείας, θὰ λάβετε ὡς σύνταξιν περὶ τὰς 599 δραχμάς μηνιαίως, ἐφ' ἅπαξ δὲ βοήθημα ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀρωγῆς περὶ τὰς 13.000 δραχμάς. Ἐάν ἐξαγοράσητε τὴν προϋπηρεσίαν διακόνου, τὴν ὑποίαν εἴχατε, ὡς γρόφετε εἰς Ἰ. Νάον, εἰς τὸν ὁποῖον προβλέπεται θέσις διακόνου ὀργανική, τότε ἡ σύνταξις σας θὰ εἶναι ἠὺξημένη. Διὰ τὴν σᾶς εἴπωμεν ὅμως πόσον θὰ εἶναι τὸ ποσὸν πρέπει νὰ γνωρίζωμεν πόσα ἔτη προϋπηρεσίας ἔχετε πρὸς ἐξαγοράν. Πάντως δι' ἕκαστον μῆνα ἐξαγοραζομένης προϋπηρεσίας θὰ καταβάλλετε 5% ἐπὶ τῶν σημερινῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν σας. — **Κληρικὸν Ἐπαρχίας.** Δὲν καταβάλλεται ἐκ νέου εἰς τὴν γῆραν Πρεσβυτέραν ἐξ ἅπαξ βοήθημα, ἐφ' ὅσον εἴχε ληφθῆ ὑπὸ τοῦ θανόντος Πρεσβυτέρου. Μεταβιβάζεται μόνον ἡ σύνταξις εἰς αὐτήν. Τὸ σχέδιον νόμου, περὶ οὗ μᾶς γράφετε, δὲν ἔχει ψηφισθῆ εἰσέτι ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Πρόκειται περὶ παλαιᾶς ἱστορίας, ἡ ὁποία ὅμως δὲν εὔρεν ἀκόμη τὸ εὐτυχὲς τέλος τῆς. Διὰ τὴν «Πατρολογία» νὰ ἀπευθυνθῆτε εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Διοκονίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Ἰασιῶ 1). Τιμοκατάλογον θὰ σᾶς ἀποστελῆ δωρεάν. Σχετικῶς μὲ τὴν δι' ἀνθέων διακόσμησιν τοῦ Ναοῦ ἔχει δημοσιευθῆ εἰς τὸ τεῦχος ὑπ' ἀρ. 19 τοῦ 1956 τοῦ «Ἐφημερίου» ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ Πρωτοπρ. Κωνσταντίνου Καλλινίκου («Ὁ Χριστιανικὸς Ναὸς καὶ τὰ τελούμενα ἐν αὐτῷ»). Τὸ σχετικὸν τεῦχος τοῦ «Ἐφημερίου» ἀποστέλλεται ταχυδρομικῶς. — **Αιδεο. Γεώργιον Σαπουτζῆν,** Κέλλιον Φλωρίνης: Δύνασθε νὰ συνταξιοδοτηθῆτε λόγω συμπληρώσεως τοῦ ὄριου ἡλικίας. Ἡ σύνταξις σας θὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸ ποσὸν τῶν 889 περίπου δραχμῶν μηνιαίως, τὸ δὲ ἐφ' ἅπαξ εἰς τὰς 13.000 περίπου δραχμάς. Ἐχετε ὑπ' ὄψιν σας, ὅτι συνεπληρώσατε τὸ ὄριον τὴν 31/12/1960 καὶ ἐπομένως ἡ ἔκτοτε παραμονὴ σας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν δὲν αὐξάνει τὴν σύνταξιν σας, ἀλλὰ μόνον τὸ ἐφ' ἅπαξ, διότι τὰ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 75οῦ ἔτους διανυόμενα ἐν ὑπηρεσίᾳ ἔτη δὲν θεωροῦνται συντάξιμα. Ἐάν ὀφείλετε εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε ἀσφάλιστρα θὰ κρατηθοῦν ἀπὸ τὸ ἐφ' ἅπαξ βοήθημα. Ἄλλαι κρατήσεις δὲν γίνονται ἐπὶ τοῦ ἐφ' ἅπαξ. — **Αιδεο. Νικόλαον Βρ.** Ἐχομεν ἀποσαφηνίσει κατ' ἐπανάληψιν τὸ θέμα τῆς ἐξαγορᾶς. Διὰ τὴν ἐξαγορᾶν ἡ ἠσφαλισμένος προϋπηρεσίαν πρέπει νὰ ἔχει τοιαύτην εἴτε ὡς ἐφημέριος, πρὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Τ.Α.Κ.Ε, εἴτε ὡς διάκονος εἰς θέσιν προβλεπομένην ὑπὸ τοῦ νόμου, εἴτε ὡς ὑπάλληλος εἰς τὸ Δημόσιον ἢ εἰς Νομικὰ πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου. Ἀπλὴ ἐξαγορὰ χρόνου πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ἀπαιτουμένων ἐτῶν διὰ τὴν συνταξιοδότησιν δὲν εἶναι δυνατὴ. Βεβαίως εἶναι δυνατὸν ἡ συμπεριφορὰ τοῦ κληρικῶ νὰ γίνῃ ἀντικείμενον δικῆς τῶν κοινῶν ποινικῶν δικαστηρίων, καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν τοιούτων. Ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ κληρικῶ ὑπὸ τῶν κοινῶν δικαστηρίων, δὲν

προδικάζει και την απαλλαγὴν του ὑπὸ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν, δεδομένου ὅτι εἶναι διάφορα τὰ κριτήρια τοῦ ἑνὸς ἀπὸ τοῦ ἄλλου. — **Αἰδес. Γεώργιον Κωνσταντόπουλον**, Μαυρομάτιον Μεσσηνίας. Κατ' ἀρχὴν ἢ προϋπηρεσία εἰς τὴν Χωροφυλακὴν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξαγορασθῇ, ἐφ' ὅσον δὲν ἐπρόκειτο περὶ θητείας. Διὰ νὰ λάβετε ὅμως ὑπεύθυνον καὶ τελικὴν ἀπάντησιν πρέπει νὰ ὑποβάλετε αἴτησιν ἐξαγορᾶς εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε, μέσῳ τῆς Ἱ. Μητροπόλεώς σας. Πάντως καὶ ἂν ἀναγνωρισθοῦν τὰ δύο ἔτη δὲν ἀποκτᾶτε δικαίωμα συντάξεως. Ἐὰν ἐλλείπουν ἔτη διὰ νὰ ἀποκτήσετε δικαίωμα συντάξεως, εἴτε διότι δὲν ἔχετε 35 ἐτῶν ἐφημεριακὴν ὑπηρεσίαν, εἴτε διότι δὲν ἔχετε συμπληρώσει τὸ ὄριον ἡλικίας (75 ἔτη) καὶ δὲν ἐπικαλεῖσθε λόγους ὑγείας, δὲν δύνασθε νὰ συνταξιοδοτηθῆτε ὁσαδῆποτε ἔτη καὶ ἂν ἐξαγοράσετε, διότι διὰ τῆς ἐξαγορᾶς δὲν θεμελιούται δικαίωμα συνταξιοδοτήσεως.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Α. Λασκαράτου, Ὁ πρέπων ἱερεύς. — **Εὐαγ. Θεοδώρου**, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, Οἱ πόθοι καὶ τὰ αἰτήματα τῆς ἀνθρωπίνης φυγῆς (Β'). — **Χ.**, Ἀδελφικὰ Γράμματα. — Ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴν «Φιλόθεον Ἀδολοσχίαν» τοῦ **Εὐγενίου Βούλγαρη**, (Μετφρ. **Θεοδ. Σπεράντσα**). **Βασ. Ἡλιάδη**, Ἐνα κλωνάρι πασχαλιάς πού σφιχτοδέθηκε μὲ τίς τελευταῖες στιγμὲς καὶ τὸν θάνατο ἑνὸς ἀνθρώπου. — Ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸν «Εὐεργετινὸν» ἢ «Συναγωγὴ ἠθικῶν διδασκαλιῶν». Ἀπόδοσις **Ἀνθίμου Θεολογίτη**. — **Ν. Καπίτσογλου**, Θαύματα πού γίνονται σήμερα. — Ἀλληλογραφία.

Παρακαλοῦνται οἱ ἀποστέλλοντες ταχ. ἐπιταγὰς πρὸς τὰ περιοδικὰ «Ἐκκλησία», «Θεολογία» καὶ «Ἐφημέριος», ὅπως σημειώσιν ἐπ' αὐτῶν τὴν αἰτίαν τῆς ἀποστολῆς.

Δι' ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον :
Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»
Ὅδὸς Φιλοθέης 19 — Ἀθῆναι. Τηλ. 27-689.

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Ἰασιῶ 1. Ἀθῆναι.